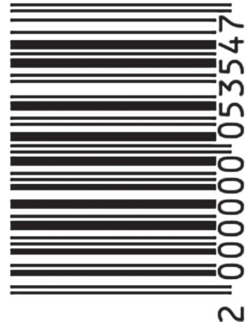

УЖГОРОД

Посилення обмежень, запроваджені від 6 грудня Постановою Кабінету Міністрів України № 1236, розглянула днями комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій в Ужгородській міськраді.

Керівник робіт із ліквідації наслідків надзвичайної ситуації в місті Ужгороді, перший заступник голови місцевої комісії з питань ТЕБ та НС, заступник міського голови Юрій Рахівський ознайомив із рішенням регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 3 грудня. Наголосив на необхідності посиленого контролю дотримання карантинних обмежень, особливо – перебування в громадських будівлях і спорудах із надягнутими засобами індивідуального захисту (масками або респіраторами).

Закінчення на стор. 3.

**ЯК УЖГОРОДЦІ
ДОТРИМУЮТЬСЯ
НОВИХ КАРАНТИННИХ
ОБМЕЖЕНЬ, –
активно контролюватимуть
спецрейди**

**ФОРМУЄТЬСЯ РЕЄСТР
ГРОМАДЯН ІЗ ПРАВОМ
ПІЛЬГОВОГО ПРОЇЗДУ
В ГРОМАДСЬКОМУ
ТРАНСПОРТІ УЖГОРОДА**

До відома ужгородців, які мають право на безоплатний проїзд на міських автобусних маршрутах загального користування!

Департамент соціальної політики Ужгородської міської ради розпочав формування та ведення Єдиного соціального реєстру громадян, які мають право на безоплатний пільговий проїзд у громадському транспорті Ужгорода і зареєстровані як члени територіальної громади Ужгорода.

Для внесення відомостей до Реєстру заявникам потрібно звернутися до департаменту соціальної політики Ужгородської міської ради (площа Шандора Петефі, 24, кабінет 11) тільки ЗА ПОПЕРЕДНІМ ЗАПИСОМ за номером телефону 0312 42-81-40 або зареєструватися в електронній черзі через «Кабінет ужгородця».

Під час особистого візиту до департаменту соціальної політики для внесення відомостей до Реєстру необхідно мати при собі:

- документ, що посвідчує особу пільговика (паспорт або ID-картку),
- документ, який підтверджує місце реєстрації в Ужгороді;
- документ, який підтверджує право на пільгу.

*Лише у нас –
актуальна
інформація
від влади,
міські новини,
історичні
матеріали
та розповіді про цікавих
людей Ужгорода.*

**Дякуємо,
що ви нам
довіряєте і вже
понад 20 років
залишаєтеся на-
шими читачами!**

**ПЕРЕДПЛАТИТЬ
ГАЗЕТУ
«УЖГОРОД»
НА 2022 РІК!**

**(індекс 41807
та 01807)**

В УЖГОРОДІ ВІДЗНАЧИЛИ ТИХ, ХТО ЗАХИЩАВ І ЗАХИЩАЄ ДЕРЖАВУ, її територіальну цілісність та незалежність

Третього грудня в Облмуздрамтеатрі імені братів Шерегіїв відбулося урочисте зібрання до 30-ї річниці створення Збройних Сил України.

Заслужений академічний Закарпатський народний хор виконав Державний Гімн України і поминальну пісню за загиблими захисниками "Пливе кача".

В. о. міського голови, його заступник Вадим Борець передав військовослужбовцям, захисникам і захисницям України, їхнім родинам вітання від міського голови Богдана Андріява.

"Це свято тих, хто захищав і продовжує захищати державу, її територіальну цілісність та

моти Ужгородської міської ради представникам: Ужгородського районного територіального центру комп-

організації охорони, патрульно-постової служби, розшуку та діяльності Військової служби правопорядку в гарнізонах

незалежність. Свято сильних і незламних духом чоловіків та жінок, які є запорукою того, що ми можемо жити звичним життям, планувати майбутнє під мирним небом", – сказав заступник міського голови. Він подякував усім, хто і сьогодні оберігає нашу землю, учасникам бойових дій, ветеранам, воїнам запасу, рідним військовиків.

Вадим Борець вручив гра-

лектування та соціальної підтримки – головному сержантові, інструктору відділення рекрутингу і комплектування Андрієві Грунику; капітанові, начальнику відділення призову Святославу Руському; головному сержантові, начальнику групи зв'язку Василеві Рушаку; Ужгородського зонального відділу Військової служби правопорядку – підполковнику, старшому офіцеру відділення

Ігорю Пришляку; старшому солдатів, бухгалтерці фінансово-економічної служби Ірині Понзель;

стрільцеві-зенітнику зенітного ракетного взводу Військової частини А 1778 Віталієві Підгурському і старшому навідникові гранатометного взводу Томашеві Тростенюку.

Із Днем Збройних Сил України вітали і виконувач обов'язків голови Закарпатської ОДА Петро Добромільський, виконувач повноважень голови Закарпатської облради Андрій Шекета, голова Ужгородської РДА Радіон Кіштулинець, начальник Ужгородського гарнізону полковник Олександр Музиченко.

Військовикам вручили грамоти, подяки, нагороди і посвідчення про присвоєння чергових військових звань.

Привітали під час урочистостей і закарпатських волонтерів, наймолодшому з яких лише 14 років.

У холі драмтеатру було влаштовано виставку зброї, форми, амуніції, макетів військової техніки.

До 30-ї річниці Збройних Сил України в Ужгороді відбулося покладання квітів на Пагорбі Слави.

Шостого грудня керівники Закарпаття й Ужгорода, представники правоохоронних і силових структур, військовики вшанували пам'ять загиблих Героїв, поклали квіти до меморіалу загиблим на Сході України воїнам, а також до могил воїнів-закарпатців, які загинули за свободу і незалежність України.

ГОЛОВНА ЯЛИНКА УЖГОРОДА БУДЕ ШТУЧНОЮ і стоятиме на площі Шандора Петефі

Штучну ялинку за процедурою відкритих торгів придбало КП Ужгородської міської ради «Парк культури та відпочинку «Під замком». Договір підписано 7 грудня. Вартість – 969 тисяч гривень.

У цю суму, крім ціни ялинки заввишки 18 метрів, входить вартість світлодіодної гірлянди, декоративної огорожі, доставки і першого монтажу. Привезти новорічну ялинку до Ужгорода мають не пізніше ніж 13 грудня. Встановлять її на площі Шандора Петефі. Тут же буде розгорнуто новорічний ярмарок.

Ялинку прикрасять тими кульками, що були й торік (білими, сріблястими, золотистими), але

докуплено й нові – таких самих кольорів. Для ілюмінації також буде використано те, що придбано попередніми роками.

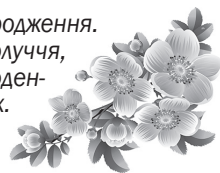
Нагадаємо, що дотепер в Ужгороді встановлювали живу ялинку, її зазвичай дарували містяни.

Офіційне відкриття головної міської ялинки попередньо заплановане на суботу, 18 грудня.

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА І ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ВІТАЮТЬ ІЗ ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ:

Кіштулинець Радіона Володимировича, члена виконавчого комітету Ужгородської міської ради; Басараб Лесю Дмитрівну, начальника відділу бухгалтерського обліку та бюджетного регулювання, головного бухгалтера департаменту міської інфраструктури; Годованця Василя Михайловича, заступника начальника служби у справах дітей; Рац Юлію Федорівну, головного спеціаліста відділу контролю за паркуванням управління муніципальної варти департаменту міської інфраструктури; Ердик Вікторію Ласлівну, головного спеціаліста департаменту соціальної політики.

Від щирого серця вітаємо вас із днем народження. Бажаємо міцного здоров'я, щастя, благополуччя, подальших успіхів у будь-яких починаннях, щоденних справах, сміливих планах та сподіваннях. Хай вас підтримують і надихають рідні люди, розуміють і цінують колеги, минають негаразди й непорозуміння! Хай доля збагачує вас життєвою мудрістю, енергією, натхненням та радістю сьогодення!

ПРОГНОЗ ПОГОДИ В УЖГОРОДІ:

Дата	Температура	Погода	Вірогідність опадів
сб 11	7°/1°	Уранішня хмарність / вечірнє сонце	7%
нд 12	3°/-1°	Дощ / сніг	85%
пн 13	3°/-2°	Уранішній сніг з перервами	43%
вт 14	3°/-4°	Мінлива хмарність	15%
ср 15	2°/-2°	Значна хмарність	22%
чт 16	2°/-1°	Дощ / сніг	73%
пт 17	4°/0°	Уранішній дощ / сніг з перервами	47%

МАГНІТНІ БУРІ:

Цими днями триває магнітна буря – до 13 грудня. Це найсильніша магнітна буря місяця й одна з найсильніших магнітних бур року. 17 – 22 грудня очікуються тривалі, проте незначні збурення магнітного поля. Їхній пік припаде на День святого Миколая – неділю, 19 грудня.

НАСТУПНОГО ТИЖНЯ – «ПРЯМІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ» ЗВ'ЯЗКУ З МІСЬКОЮ ВЛАДОЮ

«Прямі телефонні лінії» діятимуть:

13 грудня відбудеться пряма телефонна лінія із заступником міського голови Вадимом Борцем.

14 грудня – із заступником міського голови Василем Пинзеником.

16 грудня можна буде поспілкуватися із заступником міського голови Артемом Погореловим.

Час дії «прямой телефонної лінії» – від 10:00 до 12:00. Попередній запис – за телефоном 42-80-29.

ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСІВ ТА БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ПОВІДОМЛЯЄ, що 20 грудня 2021 року о 10.00 у великій залі міської ради відбудеться обговорення проєкту бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2022 рік.

У зв'язку із запровадженням карантинних обмежень обговорення з представниками громадських організацій, науковців та мешканців міста буде проводитись в режимі реального часу через мережу Інтернет. Усіх зацікавлених просимо долучитись до обговорення.

Ознайомитися із проєктом бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2022 рік можна на офіційному сайті Ужгородської міської територіальної громади.

– Рік тому, 8 грудня, почало роботу нове скликання Ужгородської міської ради. Восьмого грудня 2020 року я склав присягу міського голови Ужгорода.

Завершився перший рік роботи нової команди міської влади Ужгорода: нових депутатів, заступників міського голови, виконавчого комітету.

Вкотре дякую ужгородцям, які знову довірили мені керівництво містом. Згодом, уже традиційно, більш детально прозвітую перед громадою.

Відзначу: ми продовжили започатковані інфраструктурні зміни – капітальні ремонти, оновлення доріг, житлового фонду, будівництво дитячих майданчиків. Наскільки дозволяли кошти, ремонтували житловий фонд – дахи багатоповерхівок, внутрішньоквартальні території, електроштові, системи водопостачання та каналізації.

Капітально відремонтували, зокрема, вулиці Капушанську, Собранецьку, Олександра Богомольця, Болгарську, Тиводара Легоцького, Канальну, Павла Тичини, Донську, Малоужанську.

Дороги Ужгорода поступово наповнюємо новим комфортним комунальним транспортом: цього року на маршрути ви-

йшли ще 7 нових «Електронів». Загалом їх двадцять сім, і їздять вони новими маршрутами, які з'єднують віддалені частини міста. Оголошено тендер на закупівлю ще шести «Електронів». За двома міжнародними проектами плануємо закупити електробуси і зарядні станції для них.

Новий екологічний громадський транспорт будемо

МИНУВ РІК РОБОТИ НОВОЇ КОМАНДИ МІСЬКОЇ ВЛАДИ

інших магістральних вулицях, де робимо капремонт, поступово охоплюють усі частини міста.

функціональні майданчики для навчальних закладів. Цього року – у школах № 1 і № 2. Дитячі та спортивні майданчики стають звичними й у дворах багатоповерхівок.

В і д к р л и відділення екстреної медичної допомоги в Ужгородській міській клінічній лікарні. Воно оснащене сучасною медичною апаратурою. Це дуже важливо, адже лікарня стала опорною ще й для всієї Ужгородщини, а також Перечинщини та Великоберезнянщини. Фінансували низку міських медичних програм.

Чимало вдалося зробити і для шкіл, дитсадків Ужгорода: ремонти покрівель, котелень, систем опалення, харчоблоків, благоустрою територій, закупівля обладнання за ви-

могами «Нової української школи». Масштабний капітальний ремонт зробили і басейну в Класичній гімназії.

Уже кілька років підтримує-

мо нашу талановиту молодь. У 2021 році вручили по 10 тисяч випускникам за результатами ЗНО, щомісяця платили стипендії найкращим спортсменам міста.

Цього року, до 30-річчя Незалежності, над Ужгородом підняли найбільший у краї Прапор України. Поруч, за Бюджетом громадської ініціативи, збудували одну з найпопулярніших локацій для молоді – скейтмайданчик.

Далі розвиваємо електронні сервіси, все більше надаємо адміністративних послуг, які можна швидко і навіть дистанційно отримати через Центр надання адміністративних послуг та Єдине вікно в департаменті соціальної політики.

Безпека – один із основних пріоритетів. Саме тому Ужгород розвиває систему відеонагляду і встановлює нові камери відеоспостереження. У міській раді запрацював ситуаційний центр.

Це неповний перелік зробленого цього року, і на досягнутому не зупиняємося.

Основне наше завдання – робити Ужгород комфортнішим і для жителів, і для гостей.

Дякую всім, хто щоденно працює допомагає якісно змінювати Ужгород. Продовжуймо працювати разом!

Міський голова Ужгорода Богдан АНДРІЙ

розвивати разом із велосипедною інфраструктурою. Зручні велодоріжки, наприклад, на оновленій Слов'янській набережній, вулиці Олександра Богомольця, Собранецькій,

Продовжуємо розвивати і спортивну інфраструктуру. Після впорядкування стадіонів «Авангард» та «Автомобіліст», де можуть займатися всі охочі, будуємо спортивні багато-

закупівля обладнання за ви-

ЯК УЖГОРОДЦІ ДОТРИМУЮТЬСЯ НОВИХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ,

– активно контролюватимуть спецрейди

Початок на стор. 1.

Згідно з рішенням регіональної комісії, буде збільшено кількість рейдових перевірок, активніше вестиметься превентивна діяльність, інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення, суб'єктів господарювання, керівників установ та організацій. Незабаром новорічно-різдвяні свята, тож особливу увагу буде приділено неухильному виконанню протиепідемічних вимог під час масових заходів.

Здійснюватиметься і контроль дотримання умов самоізоляції.

Перевізники повинні виконувати вимоги щодо регулярних і нерегулярних перевезень автотранспортом: пасажирів не може бути більше, ніж кількість місць для сидіння та 50% місць для стояння; водії мають бути забезпечені засобами індивідуального захисту і повинні контролювати, щоб у масках або респіраторях були пасажирів.

Працівники поліції, відповідно до нових карантинних обмежень, можуть проводити вибірково перевірку документів, що посвідчують особу, а також документів, які підтверджують вакцинацію від COVID-19, негативний результат тестування або одужання від хвороби.

ПАТРУЛЬНА ПОЛІЦІЯ ЗАКАРПАТТЯ ВІДЗНАЧАЄ ШОСТУ РІЧНИЦЮ

3 цієї нагоди 3 грудня в Ужгороді відбулися урочистості.

3 ЧАСУ СТВОРЕННЯ

Після Державного Гімну України хвилиною мовчання вшанували загиблих поліцейських.

Мама загиблого патрульного поліцейського **Тетяна Андрусь** зі сльозами на очах розповіла про сина Олександра, який дуже пишався службою в поліції. Досі родина не може осягнути, що його вже немає. Пані Тетяна подякувала його колегам за підтримку, побажала патрульним сили, міцного здоров'я і довгих щасливих років життя.

Від імені міського голови **Богдана Андрія**, депутатів, виконкому міської ради **патрульних поліцейських привітав зі шостою річницею заступник міського голови Василь Гомонай**.

Він відзначив добру співпрацю Ужгородської міської ради й Управління патрульної поліції в Закарпатській області, висловив сподівання, що вона й надалі буде тісною та плідною, таголосивши, що «робимо спільну справу – забезпечуємо комфорт для територіальної громади».

Василь Гомонай вручив грамоти Ужгородської міської ради **працівникам Управління патрульної поліції в Закарпатській області Департаменту патрульної поліції – капітанові поліції**

Анатолію Скунцю, лейтенанту поліції Михайлові Северину і провідній спеціалістці сектору документального забезпечення Юлії Лукіній.

Анатолію Скунцю, лейтенанту поліції Михайлові Северину і провідній спеціалістці сектору документального забезпечення Юлії Лукіній.

Патрульних також вітали єпископ Ужгородський і Закарпатський **Варсонофій**, виконувач повноважень голови Закарпатської обласної ради **Андрій Шекета**, начальник Головного управ-

лог, перший командир батальйону управління патрульної поліції в Закарпатській області **Володимир Грубарь**.

Від керівництва патрульної поліції Закарпаття вітав заступник начальника управління, підполковник поліції **Валерій Найман**. Він подякував кожному патрульному за службу та сумлінне виконання обов'язків, за те, що залишаються вірними присязі і не зраджують принципів, закладених на старті реформування правоохоронної системи України.

Ювілей загальноосвітньої школи I – III ступенів № 10 з угорською мовою навчання імені Габора Дойка нещодавно відсвяткували в Облмуздрамтеатрі.

УЖГОРОДСЬКІЙ ШКОЛИ № 10 – 75 РОКІВ!

лі подарунок від міської влади – сертифікат на 20 тисяч гривень.

Школу привітали з ювілеєм і голова Закарпатської обласної ради Володимир Чубірко, провідний консул Генерального консульства Угорщини в Ужгороді Арон Чех, депутат Обласної ради, заступник

Там зібралися працівники навчального закладу, учні, випускники, представники влади, партнери та інші гості.

Розпочалися урочистості з виступу хору молодших класів. Директорка Юдіта Кулін розповіла про багату історію навчального закладу.

З ювілеєм привітав школу виконавчач обов'язків міського голови, його заступник Вадим Борець. Він назвав її історію невід'ємною і важливою частиною багатонаціонального Ужгорода, згадавши і про функціонування школи в кількох розкиданих містом приміщеннях, і про відомих випускників, які прославляють Ужгород та Закарпаття далеко за межами краю. Наголосив, що міська влада й далі докладатиме зусиль, щоб оновлювати приміщення та матеріальну базу для ефективного навчання, виховання, спортивної підготовки і творчого розвитку школярів.

Також він розповів про враження начальника Головного управління загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України Юрія Кононенка, який після візиту назвав Ужгородську ЗОШ № 10 однією з найкращих в Україні.

Вадим Борець передав школі подарунок від міської влади – сертифікат на 20 тисяч гривень.

голови Товариства угорської культури Закарпаття Іосип Борто, депутатка Обласної ради, голова комітету з питань освіти, науки та національних меншин, голова Спілки угорських викладачів Закарпаття Ідико Орос, начальниця відділу закладів освіти управління освіти Жанна Дудинець, колишній директор школи Юрій Альохін, директорка Ужго-

родської дитячої школи мистецтв Наталія Громова, голова Ужгородської міської організації працівників освіти і науки України Мирослава Цанько.

Завершили святкування врученням грамот і виступом ансамблем народного танцю «Чюлле».

Довідково За інформацією управління освіти Ужгородської міськради, нинішня загальноосвітня школа I – III ступенів № 10 з угорською мовою навчання імені Габора Дойка була заснована в грудні 1946 року як семирічний навчальний заклад. У перші роки містилася в будівлі

сьогоднішньої Ужгородської дитячої школи мистецтв на площі Шандора Петефі. Початкові класи тоді були окремо, у так званому Домі Марії (Máriaház), де навчанням малечі опікувалися черниці. На початку 50-их років навчальний заклад було перенесено в будівлю колишньої єврейської гімназії на Православній набережній. Перший випуск учнів школи був 1957 року.

Від вересня 1994 року до грудня 2008 року навчальний заклад містився у трьох різних будівлях: на Православній набережній, на розі площі Шандора Петефі й вулиці Швабської, на вулиці Михайла Грушевського. У 1990-их роках навчальний заклад налічував понад 900 учнів.

Від 2009 року, завдяки добудові нового крила, школа міститься в одній будівлі – на Православній набережній, 24. Тепер тут навчається 540 учнів у 24 класах, діють гуртки хорового співу, вокалу, театральний і два танцювальні.

ДО УВАГИ УЖГОРОДЦІВ! ВІД 6 ГРУДНЯ ПОСТАНОВОЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСИЛЕНО КАРАНТИННІ ПРАВИЛА, ЗОКРЕМА ДЛЯ НЕВАКЦИНОВАНИХ ГРОМАДЯН

За інформацією управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення Ужгородської міськради, обмеження, передбачені цією Постановою, не застосовуються до осіб, які:

- не досягли 18 років;
- мають сертифікат про вакцинацію;
- можуть документально підтвердити наявність хоч однієї дози щеплення;
- мають негативний результат ПЛР-тесту, проведеного не раніше ніж за 72 години;
- одужали від COVID-19, що підтверджується інформацією в застосунку «Дія».

ДЕТАЛЬНІШЕ – В ІНФОГРАФІЦІ:

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

ЖОВТИЙ РІВЕНЬ

Зміни набирають чинності 6 грудня

Забороняється:

- ✗ робота закладів освіти, якщо на самоізоляції перебуває більш як 50% учнів та співробітників
- ✗ робота закладів освіти, в яких вакциновано менше 100% співробітників хоча б однією дозою
- ✗ проведення масових заходів
- ✗ робота кінотеатрів, театрів та інших закладів культури
- ✗ робота закладів громадського харчування (окрім роботи на виніс та доставки)
- ✗ робота спортзалів, басейнів
- ✗ діяльність закладів з розміщення (окрім готелів, санаторних і соціальних закладів)
- ✗ міжобласні та міжнародні перевезення

Обмеження не діють, якщо всі мають один із документів:

- ✓ Жовтий COVID-сертифікат або паперова довідка 063-0 (чинні 30 днів)
- ✓ Зелений COVID-сертифікат (чинний 365 днів)
- ✓ Міжнародне свідоцтво про вакцинацію (чинне 365 днів)
- ✓ Іноземний COVID-сертифікат про щеплення вакцинами, дозволеними ВООЗ (чинний 365 днів)
- ✓ Негативний результат ПЛР або експрес-тесту на визначення антигену (чинний 72 години)
- ✓ Сертифікат про одужання (чинний 105 днів)

Навіть за наявності COVID-документів заборонено:

- перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу
- самовільно залишати місце самоізоляції чи обсервації
- перевезення пасажирів в кількості більшій, ніж місце для сидіння + 50% стоячих місць
- робота закладів освіти, якщо на самоізоляції перебуває більш як 50% учнів та співробітників

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

ЧЕРВОНИЙ РІВЕНЬ

Зміни набирають чинності 6 грудня

Забороняється:

- ✗ робота закладів освіти, в яких вакциновано менше 100% співробітників
- ✗ робота ТРЦ
- ✗ робота розважальних закладів
- ✗ робота закладів, що реалізують непродовольчі товари (в тому числі ринків)
- ✗ робота закладів побутового обслуговування
- ✗ діяльність закладів з розміщення
- ✗ проведення масових заходів
- ✗ робота кінотеатрів, театрів та інших закладів культури
- ✗ робота закладів громадського харчування (окрім роботи на виніс та доставки)
- ✗ робота спортзалів, басейнів
- ✗ міжобласні та міжнародні перевезення

Обмеження не діють, якщо всі мають один із документів:

- ✓ Зелений COVID-сертифікат (чинний 365 днів)
- ✓ Міжнародне свідоцтво про вакцинацію (чинне 365 днів)
- ✓ Іноземний COVID-сертифікат про щеплення вакцинами, дозволеними ВООЗ (чинний 365 днів)
- ✓ Негативний результат ПЛР або експрес-тесту на визначення антигену (чинний 72 години)
- ✓ Сертифікат про одужання (чинний 105 днів)

Навіть за наявності COVID-документів заборонено:

- перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу
- самовільно залишати місце самоізоляції чи обсервації
- перевезення пасажирів в кількості більшій, ніж місце для сидіння + 50% стоячих місць
- робота закладів освіти, якщо на самоізоляції перебуває більш як 50% учнів та співробітників

Далеко не кожна сім'я може дозволити собі санаторно-курортне лікування (далеко, дорого, малі діти, старі батьки), а за твердженням Голови комітету ВРУ з питань здоров'я нації та медичної допомоги Радуцького М.Б. – українці щорічно переплачують за ліки в аптеках 35 млрд. грн. Основна ідея і функція термально-рекреаційного комплексу «Гармонія» – САНАТОРІЙ БІЛЯ ДОМУ. Для цього маємо:

- цілющу термальну воду морського походження з власної свердловини (глибиною 870 м), з мінералізацією 20 г/л. На нашому сайті є Дозвіл Держгеонадр України, Медична ліцензія від МОЗ України, а також дослідження води, виконані Науково-дослідним інститутом медичної реабілітації та курортології МОЗ України;
- професійний колектив об'єднаний розумінням, що попередити захворювання легше, ніж лікуватися, а для лікування – є термальна вода з науково дослідженими властивостями;
- два криті термальні басейни працюють з 10 до 21 год.;
- два сезонних відкритих басейни з кремнієвою водою та кафе-тераса – повністю готові та запрацюють весною;
- медичний центр з підводною горизонтальною та вертикальною витяжками;
- ванни для індивідуального лікування дерматологічних та гінекологічних захворювань;
- масажні кабінети, УЗД, кардіографія;
- з літа 2022 року буде працювати готель;
- ведуться роботи другої черги термально-лікувального комплексу на 2200 кв.м., з введенням в експлуатацію в 2023 році.

Згідно пп. 4 п. 3-5 Постанови КМУ № 1236 – медична практика дозволена при «червоній зоні» карантину. Ліцензія нашого підприємства на медичну практику № 82 від 19.01.2021 року. Термальні мінеральні басейни використовуються з лікувальною метою, а не для розваг.

НАША АДРЕСА: Ужгородський район, с. Минай, провулок Парковий, 7, 8А, 8Б
РЕЦЕПЦІЯ ТЕРМАЛЬНИХ БАСЕЙНІВ ☎ 050 500 82 55
РЕЄСТРАТУРА МЕДИЧНОГО ЦЕНТРУ ☎ 050 500 83 99
ПРАЦЮЄМО ЩОДНЯ від 10:00 до 21:00
harmoniyatermal.com
 E-mail: garmonijatr@gmail.com

ТЕРМАЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС «ГАРМОНІЯ» – САНАТОРІЙ БІЛЯ ДОМУ

ДО ВАШИХ ПОСЛУГ:

Два криті термальні басейни глибиною 1,2 м, та один відкритий глибиною 1,4 м термальні басейни з температурою води 30-31 та 32-33 °С, сезонний (літній) басейн з кремнієвою водою площею 230 м², глибиною 1,4 м, бювет з мінеральною водою 2 г/л та температурою 20-22 та 32-34 °С, кафе, а також медичний центр з:

- реабілітаційним відділенням з горизонтальною та вертикальною підводними витяжками;
- дерматологічним відділенням з ваннами;
- гінекологічним відділенням з ваннами;
- апаратом ультразвукової діагностики з конвексним, лінійним, вагінальним та кардіологічним датчиками;
- лікарем загальної практики та сімейної медицини (первинне обстеження, кардіографія);
- лікарем-гастроентерологом;
- масажними кабінетами;

- медичною лабораторією для задачі аналізів.

Термальна вода добувається з глибини 870 м з температурою на виході 36 °С. Повний обмін води в термальних басейнах на протязі 3-4-х днів.

Дослідженнями "Українського НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України" воду класифіковано як вуглекислу, кремнієву, високої мінералізації (20 г/л), гідрокарбонатно-хлоридну, натрієву, кисло-лужний баланс РН – 6,6-6,9. Вода відповідає вимогам нормативних документів для використання в лікувальній практиці:

- при надмірній вазі тіла;
- при зовнішньому застосуванні в хворих з порушеннями функцій опорно-рухового апарату запального і дистрофічного генезу;
- при внутрішньому застосуванні з біологічно активним впливом

на нирки, печінку, органи шлунково-кишкового тракту, ЦНС;

- для осіб з шкірними захворюваннями поряд (в медичному центрі) працює дерматологічне відділення з ваннами;
- при зовнішньому застосуванні для лікування гінекологічних захворювань.

По своєму хімічному складу наша вода аналогічна джерелам курорту Саїрме (Грузія), відомому більше 100 років, тільки вдвічі більше насичена мінералами та мінеральною воді Арзни (Вірменія).

В 2021 – 2022 роках по Договору з "Українським НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України" на базі "Медичного центру "Гармонія" будуть проведені клінічні дослідження при патологіях опорно-рухового апарату, хронічних захворюваннях шкіри, гінекологічних захворюваннях, безплідді, гастроентерологічних захворюваннях.

МІСЬКИЙ ГОЛОВА ВЕТУВАВ ДВА ПУНКТИ РІШЕННЯ СЕСІЇ МІСЬКРАДИ ВІД 29 ЛИСТОПАДА

Богдан Андрійв зупинив дію пунктів 1.18, 1.19 рішення XIII сесії міської ради VIII скликання від 29.11.2021 № 513 «Про затвердження проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок учасникам бойових дій».

Відповідне розпорядження міський голова підписав у п'ятницю минулого тижня, розглянувши депутатське звернення голів депутатських фракцій «Рідне Закарпаття», «Слуга народу», «Європейська Солідарність», «Партія твого міста», «Опозиційна платформа – За життя» і «Батьківщина», – з метою вивчення виконання містобудівної документації та вимог державних санітарних правил і норм.

Питання буде внесено на повторний розгляд міської ради.

ДІЇ ВАНДАЛІВ – РІЗКИЙ КОНТРАСТ ІЗ ТОЛЕРАНТНІСТЮ,

яка віками панує на Закарпатті

Ужгородська міська рада категорично засуджує акт вандалізму, скоєний минулої неділі в центрі міста: пошкодження ханукального світильника іудеїв.

29-го листопада в Ужгороді урочисто запалили, зокрема й за участі представників міської влади, другу свічку на менорі на честь Хануки, вітали зі святом і наголошували на важливості збереження наших багатонаціональних традицій.

5-го грудня були шоковані новиною, що менору скинуто в річку. Такі дії не мають нічого спільного з толерантністю, яка віками панує на Закарпатті. Переконані, що правоохоронні органи якнайшвидше розкриють злочин і встановлять винних.

СВЯТО МОЛОДОГО ВИНА «ЗАКАРПАТСЬКЕ БОЖОЛЕ»

в Ужгороді стартує 17 грудня

Фестиваль відбудеться 17 – 19 грудня в історико-культурному комплексі «Совине гніздо» (вулиця Ференца Ракоці, 2, біля площі Поштової).

ПРОГРАМА ФЕСТИВАЛЮ

17 грудня, п'ятниця

10:00. Початок роботи фудкорту і локацій зі сувенірами
 11:00. Початок роботи винного льоху
 17:00. Концерт за участю гурту «Вандор»
 19:00. Завершення першого дня свята

18 грудня, субота

10:00. Початок роботи фудкорту і локацій зі сувенірами
 10:30. Початок роботи винного льоху
 13:00. Офіційне відкриття свята молодого вина

«Закарпатське Божоле»
 13:30. Концерт за участю художніх колективів краю
 15:30. Благодійний «Винний аукціон»
 17:00. Концерт за участю гуртів «Анця» і «Рокаш»
 21:00. Завершення другого дня свята

19 грудня, неділя

10:00. Початок роботи фудкорту і локацій зі сувенірами
 10:30. Початок роботи винного льоху
 13:00. Святковий концерт до Дня Святого Миколая
 17:00. Концерт за участю гурту «Чаламада»
 20:00. Закриття свята

НАГОЛОШУЄМО: «Закарпатське Божоле» відбудеться з дотриманням усіх протиепідемічних заходів та обмежень.

Тому відвідати фестиваль можна буде за наявності:

- негативного результату ПЛР- або експрес-тесту на COVID-19, зробленого не раніше ніж за 72 години до відвідування;
  - документа, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації;
  - документа, що підтверджує отримання однієї дози вакцини не більше ніж 30 днів тому;
  - документа про одужання особи від COVID-19, чинність якого підтверджена за допомогою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).
- Ці обмеження не стосуються осіб, які не досягли 18 років.

ПРАЦІВНИКІВ І ДЕПУТАТІВ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВІТАЛИ З ДНЕМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

На зібранні цього вівторка до посадовців звернулися виконувач обов'язків міського голови, його заступник Вадим Борець, секретар міської ради Арсен Мелкумян, заступники міського голови Василь Гомонай, Василь Пинзеник та Артем Погорелов.

Вадим Борець передав вітання з професійним святом від міського голови Богдана Андріїва, побажав міцного здоров'я, мирного неба і Божого благословення, подякував за сумлінну працю, високий професіоналізм, компетентність та відповідальність.

Арсен Мелкумян побажав усім ефективної роботи на благо міста, високих здобутків, злагодженої співпраці з депутатським корпусом; висловив сподівання, що завдяки спільним зусиллям усе буде вдаватися.

На важливості ефективної взаємодії працівників міської ради з депутатами, від якої залежить добрий результат роботи, наголосив і Василь Гомонай.

З нагоди професійного свята, відповідно до розпорядження міського голови, грамотами Ужгородської міської ради нагородили найкращих працівників і депутатів міськради.

Серед нагороджених 7 грудня – і Степанія Бавол, заступниця начальника відділу бухгалтерського обліку, заступниця головного бухгалтера департаменту міського господарства. Степанія Михайлівна 34 роки пропрацювала в міській раді, а тепер іде на заслужений відпочинок. Із виходом на пенсію її привітали керівники міста, колеги по роботі; побажали добробуту, щасливого, насиченого життя.

ФУНКЦІОНУВАННЯ «СТИХІЙНИХ» АВТОСТАНЦІЙ НЕГАТИВНО ВПЛИВАЄ НА БЕЗПЕКУ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Виконавчий комітет Ужгородської міської ради звернувся до перевізників, які обслуговують приміські автобусні маршрути «Ужгород – Баранинці», «Ужгород – Розівка», «Ужгород – Оноківці» і використовують міські автобусні зупинки для відстою автобусів, посадки та висадки пасажирів, із проханням привести свою діяльність у відповідність до вимог чинного законодавства і рішень виконкому.

Статтею 32 Закону України «Про автомобільний транспорт» встановлено, що місцями відправлення чи прибуття автобусів приміських, міжміських та міжнародних автобусних маршрутів загального користування є тільки автостанції.

Місця зупинки приміських автобусів і шлях проходження приміських автобусних маршрутів загального користування територією міста визначено рішенням 24.03.2021 № 136 «Про упорядкування руху приміських автобусів по місті Ужгороді».

Незважаючи на вимоги законодавства й ухвалені рішення виконкому, водії, які працюють на приміських автобусних маршрутах «Ужгород – Ба-

ранинці», «Ужгород – Розівка», «Ужгород – Оноківці», не забезпечують відправлення автобусів з автостанцій і прибуття на них, самовільно зупиняються на автобусних зупинках міста і влаштовують відстій, зокрема біля площі Шандора Петефі.

Це надзвичайно ускладнює перевезення пасажирів комунальним транспортом – автобусами «Електрон», довжина яких 12 метрів, – на міських автобусних маршрутах, здійснення безпечної посадки і висадки пасажирів на автобусних зупинках.

Функціонування таких «стихійних» автостанцій негативно впливає на безпеку

дорожнього руху і туристичний імідж міста. Перевізникам рекомендовано не пізніше ніж 1 січня 2022 року привести

рух на приміських маршрутах у відповідність до вимог чинного законодавства та рішення виконкому.

ФОТОФАКТ

Цього тижня в Ужгородській міській раді відбулося чергове засідання конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на 7 міських автобусних маршрутах.

На чотирьох маршрутах будуть укладені договори на перевезення пасажирів тривалістю лише 1 рік, оскільки транспортні засоби претендентів не відповідають усім визначеним умовам конкурсу.

Ідеться про маршрути:

№ 2 «Площа Шандора Петефі – Горяни – В/м 555»;

№ 9 «Вулиця Івана Котляревського – Речовий ринок» (через залізничний вокзал);

№ 10 «Епіцентр» – Горяни» (через речовий ринок);

№ 17 «Вулиця Івана Котляревського – УжНУ».

На міському автобусному маршруті «Площа Федора Корятовича – Вулиця В'ячеслава Чорновола» вирішено укласти договір на перевезення пасажирів тривалістю 5 років.

Претендентів на право обслуговування ще двох маршрутів не було, **інформує відділ транспорту Ужгородської міськради.**

ДОЛУЧАЙТЕСЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ПЕРЕВЕЗЕНЬ!

Департамент соціальної політики Ужгородської міської ради інформує про проведення цього місяця моніторингу перевезення громадян, які користуються правом безоплатного проїзду міським автомобільним транспортом загального користування, на маршрутах №№ 20, 38.

Просимо громадськість міста долучитися до проведення моніторингу перевезень пільгових категорій громадян та школярів і подати заявки на участь до 14 грудня 2021 року.

По інформацію звертайтеся до департаменту соціальної політики за адресою: площа Шандора Петефі, 24. Контактний номер телефону 61-43-99.

ВІДБУВСЯ 29-ИЙ КУБОК «СВЯТОГО МИКОЛАЯ» З КІКБОКСИНГУ

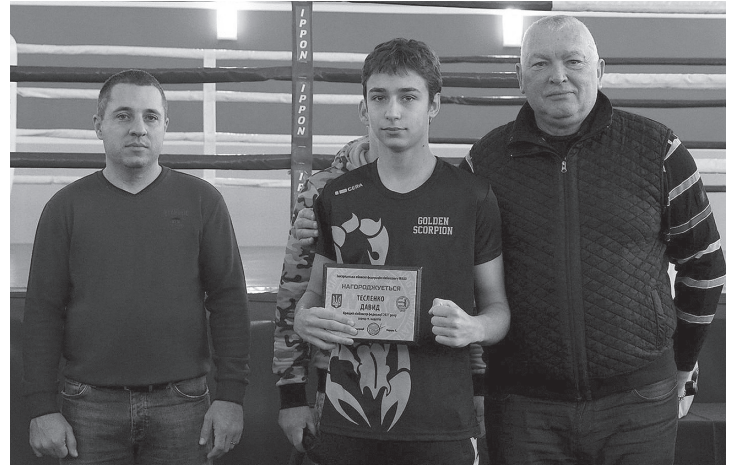
На офіційному відкритті минулої неділі у спорткомплексі «Іппон» заступник міського голови Ужгорода Василь Гомонай передав учасникам змагань вітання від очільника міста Богдана Андрієва, подякував тренерам і «батькові» закарпатського кікбоксингу Анатолію Перцеву за невтомну роботу для розвитку цього виду спорту, вдосконалення молодих спортсменів і привітав усіх із прийдешніми новорічно-різдвяними святами.

Учасників змагань привітав і начальник управління молоді та спорту департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОДА Олег Муртазін.

Президент Закарпатської обласної феде-

рації кікбоксингу WAKO, заслужений тренер України Анатолій Перцев вручив відзнаки федерації тренерам та успішним молодим спортсменам за високі досягнення впродовж року, зокрема на чемпіонатах світу і Європи.

Також Анатолій Перцев подякував владі міста й області за підтримку. Він нагадав, зокрема, що двоє молодих спортсменів щомісяця отримують стипендії Ужгородської міської ради.

Святковий дводенний турнір зібрав понад 120 учасників віком від п'яти до вісімнадцяти років – вихованців ужгородських клубів, а також юних спортсменів із Хуста, Перечина, Міжгір'я, Виноградова, Рахова. Через карантинні обмеження провели змагання без закордонних гостей-учасників і без глядачів.

ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР – З НАГОДИ ДНЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Змагання серед команд мікрорайонів міста Ужгорода провели четвертого грудня на штучному майданчику стадіону "Автомобіліст".

Участь у турнірі взяло 10 команд: "Перспектив-Юніор", "Зодіак", "Гранд", "All Cash", "Paradise", "Solonyna", "Афганець-Орбіта", "Paradise-B", "Solonyna-2", "Афганець". Футболісти продемонстрували свої найкращі якості, в кожному поєдинку точилися запекла боротьба, результат деяких матчів вирішували післяматчеві пенальті.

Переможницею турніру стала команда "Solonyna", яка в напруженому фінальному поєдинку лише в серії пенальті змогла здолати опір "Paradise", з рахунком 2:1 (основний час – 1:1).

Третє місце виборолала команда "Гранд" – вона теж у післяматчевих пенальті перемогла команду "Афганець" (2:0).

Оргкомітет визначив найкращих у номінаціях: Воратар – Станіслав Бойко ("Paradise"), Гравець – Микола Ходенко ("Гранд"), Бомбардир – Даніель Амбруш ("Paradise"), Арбітр – Сергій Головачко.

Усі команди-призерки були нагороджені почесними кубками і дипломами, гравці – грамотами і медалями, переможці в номінаціях – подяками і статуетками від управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради (начальниця Ольга Василюдра).

«НАШІ ДОЛОНЬКИ ПРОТИ НАСИЛЬСТВА»

Флешмоб із такою назвою провели на Театральній площі.

Ще один із низки заходів Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», мета яких – привернути увагу суспільства до проблем подолання насильства в сім'ї, жорстокого поводження з дітьми.

В. о. міського голови, його заступник Вадим Борець, депутати міської ради Олена Камінська й Алла Чернобук, працівники департаменту соціальної політики Ужгородської міськради, перехожі на Театральній площі додали яскраві помаранчеві відбитки своїх долонь до банера проти насильства.

Ужгородська міська рада повідомляє, що 13.12.2021 року о 10.00 год. (м. Ужгород, пл. Богдана Хмельницького, 21, головуюча суддя Маєцька Н.Д.) відбудеться засідання по справі № 0740/851/18, за позовом Тегзи Івана Івановича до виконавчого комітету Ужгородської міської ради про:

1. Визнання протиправною бездіяльності виконавчого комітету Ужгородської міської ради по невнесенню з метою подальшого

затвердження Ужгородської міською радою змін до генерального плану міста Ужгорода, затвердженого рішенням XXIX сесії Ужгородської міської ради IV скликання № 313 від 04.06.2004 року, щодо змін функціонального призначення території міста Ужгород в межах пров. Мостовий поз. 2, 3 з врахуванням існуючого права власності з «Зеленої зони загального користування» на землі з цільовим призначенням «для будівництва та обслуговування об'єктів торгівлі»;

2. Визнання протиправним і скасування рішення I сесії VII скликання Ужгородської міської ради № 119 від 10.03.2016р. в частині, що стосується земельних ділянок за адресою Ужгород, пров. Мостовий, 2 та 3 за кадастровим номером 2110100000:01:001:0110 та 2110100000:01:001:0111 (п.17 Додатку до рішення «Перелік територій м. Ужгород щодо яких встановлено мораторій на прийняття рішень сесією міської ради до затвердження в установленому

порядку містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану» та плану зонування території міста»);

3. Визнання протиправним і скасування рішення XVII сесії VII скликання Ужгородської міської ради №846 від 09.11.2017р. «Про зміни та доповнення Рішення Ужгородської міської ради № 119 від 10.03.2016р.» в частині, що стосується земельних ділянок за адресою Ужгород, пров. Мостовий, 2 та 3 за кадастровим номе-

ром 2110100000:01:001:0110 та 2110100000:01:001:0111;

4. Визнання протиправним і скасування рішення XXIV сесії VII скликання Ужгородської міської ради № 1141 від 26.06.2018р. «Про зміни та доповнення до рішення Ужгородської міської ради № 119 від 10.03.2016р.» в частині, що стосується земельних ділянок за адресою Ужгород, пров. Мостовий, 2 та 3 за кадастровим номером 2110100000:01:001:0110 та 2110100000:01:001:0111.

СЛУЖБА ЗАЙНЯТОСТІ – ЛЮДЯМ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Третього грудня в Україні та світі традиційно відзначають Міжнародний день людей з інвалідністю, проголошений 1992 року Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй з метою дотримання прав людини й участі людей з інвалідністю в житті суспільства. Це нагадування всім про обов'язок перед людьми, що потребують захисту і підтримки. На щастя, поряд з ними є ті, хто хоче допомогти і допомагає. Не залишається осторонь такої проблеми і державна служба зайнятості, адже забезпечення зайнятості цієї категорії громадян є запорукою їх самореалізації та досягнення ними економічної незалежності.

У центрі зайнятості особи з інвалідністю можуть самостійно чи за допомоги кар'єрного радника підібрати роботу, отримати послуги з профорієнтації та професійного навчання, ознайомитися з вакансіями, оволодіти технікою пошуку роботи, знайти роботу з урахуванням медичних показань, програми реабілітації, особистих нахилів і здібностей.

Протягом 2021 року на обліку в Ужгородському міському центрі зайнятості перебувало 139 осіб з інвалідністю, з них 23 особи працевлаштовані за сприяння служби зайнятості. На жаль, для осіб з інвалідністю сфера професійного вибору обмежена, вони більше, ніж інші громадяни, потребують підтримки в пошуку роботи і професійної орієнтації.

Професійна орієнтація сприяє особам з обмеженими можливостями у виборі або зміні

професії, виду трудової діяльності відповідно до стану здоров'я, нахилів, здібностей, освітнього рівня, зацікавленості, бажань. При вдалому виборі професії, спеціальності людина зможе реалізувати себе, розвинути власний творчий потенціал, підвищити професійно-кваліфікаційний рівень.

У міському центрі зайнятості створено належні умови для надання соціальних послуг особам з інвалідністю. З метою забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до приміщення центру зайнятості вста-

інформацію про підприємства, що мають робочі місця для осіб з інвалідністю, про навчальні заклади, які здійснюють професійне навчання цієї категорії населення, з переліком професій та спеціальностей, за якими ці люди можуть навчатися.

З метою підвищення конкурентоспроможності на ринку праці та мотивації до легальної

осіб з інвалідністю Денис Сухотін і членкиня Ради Закарпатського товариства людей з інвалідністю Марина Сташина-Неймет.

Найактуальнішою проблемою для людей з інвалідністю на Закарпатті залишається питання фізичної та цифрової безбар'єрності і те, яким чином громади, заклади освіти й культури можуть підключитися

спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті Закарпатської обласної ради. В ході проведення інтерактивного заходу учні ознайомилися зі світом професій, а також із критеріями правильного вибору майбутньої професії, сучасними вимогами роботодавців до працівників, актуальними вакансіями на ринку праці.

Кожна професія вимагає від людини певних особистих якостей та індивідуальних психологічних характеристик. Багато дітей із вадами слуху мають яскраво виражені нахили до творчих професій. Тому з великим задоволенням діти взяли участь у

новлений пандус. Для осіб із вадами зору розміщені стенди з написами шрифтом Брайля. Створено інформаційний куток, де особи з обмеженими можливостями мають змогу ознайомитися з нормативно-правовими документами регулювання соціального захисту інвалідів, з

зайнятості для безробітних громадян проводяться інформаційні семінари і тренінги, зокрема з залученням соціальних партнерів.

Другого грудня відбувся семінар для осіб з інвалідністю, в якому взяли участь голова Закарпатського обласного товариства

до розв'язання цих проблем, наголосила Марина Сташина-Неймет.

Як поінформував учасників семінару директор Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Михайло Давиденко, особи з інвалідністю, котрі отримують пенсію або допомогу, призначену замість пенсії, в розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб, мають право на всі види правових послуг безоплатної первинної та вторинної правової допомоги, передбачених Законом України «Про безоплатну правову допомогу».

Під час семінару відбувся діалог учасників, ставилися запитання і давалися відповіді. Такі заходи є дуже корисними, адже вони об'єднують зусилля тих організацій, які можуть допомогти людям з особливими потребами.

Доброю традицією стало проведення профорієнтаційних заходів напередодні відзначення Міжнародного дня людей з інвалідністю в Ужгородській

майстер-класі з виготовлення новорічних прикрас, який провели майстри виробничого навчання Ужгородського вищого комерційного училища Київського торговельно-економічного університету.

Всі охочі мали можливість ознайомитися з професією перукаря, візажиста, виготовити яскравий новорічний декор. Для підлітків особливо доречною є допомога в оволодінні навичками самостійного вибору майбутньої професії, і один із найдієвіших способів такої допомоги – коли учні самостійно можуть спробувати себе в конкретній професійній ролі.

Міжнародний день людей з інвалідністю – день підбиття підсумків зробленого для цієї категорії громадян, аналізу фактичного становища людей з особливими потребами в суспільстві, визначення планів щодо поліпшення їхнього життя.

Служба зайнятості всебічно сприяє розв'язанню проблем людей з інвалідністю, бере активну участь у реалізації їхніх життєвих планів.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

У сучасному світі ступінь забезпечення дотримання прав людини, доступу до усіх видів правових послуг, в тому числі на безоплатну правову допомогу є важливим показником рівня цивілізованості, досягнутого між суспільством і державою. Таке конституційне право на безоплатну професійну правничу допомогу людина може реалізувати за допомогою діяльності системи безоплатної правової допомоги в Україні, регіональних та місцевих центрів з надання БВПД, у тому числі Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Гарантована державою така правова допомога користується популярністю серед населення в Україні. Оскільки бюджет, з тих, що звертаються до системи БПД, мають можливість безоплатно отримати правову інформацію, консультацію, роз'яснення, складення заяв, скарг та інших документів правового характеру.

Крім того, відповідні категорії осіб права на БВПД отримують захист, представництва інтересів в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами та допомогу у складанні документів процесуального характеру.

У 2021 році до Ужгородського місцевого центру з надання БВПД звернулося 3912 громадян для отримання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги. Із них: 861 особам призначено адвоката, юриста місцевого центру для представництва інтересів у суді.

Одним із вагомих завдань місцевого центру з надання БВПД є проведення правопросвітницьких заходів у своєму регіоні,

спрямованих на роз'яснення чинного законодавства. До прикладу, цього року за організаційної підтримки партнерів (закладів освіти, бібліотек, центрів зайнятості, пробації, територіальних громад, ОМС, громадських організацій, волонтерів БПД та ін.) Ужгородським місцевим центром з надання БВПД було проведено 167 правопросвітницьких заходів, які мали на меті підвищення рівня правової культури, свідомості та обізнаності осіб щодо можливості вирішення проблем у правовий спосіб, із широким висвітленням цієї діяльності у ЗМІ. Із них: 44 заходи були проведені місцевим центром у рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

Довідково: Ужгородський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги знаходиться за адресою м. Ужгород, Закарпатська область, вул. Загорська, буд. 51, тел. 0312-64-15-05, e-mail uzghorod1.zakarpattya@legalaid.uz.ua.

Управління містобудування повідомляє про початок громадських обговорень з метою врахування інтересів громадськості при розробці містобудівної документації

Відтак, з метою одержання та врахування зауважень та пропозицій громадськості, повідомляє про оприлюднення та офіційному веб-сайті за посиланням: <https://rada-uzhgorod.gov.ua//arhitektura-mistobudivna-dokumentatsiya/#j2joi0e7548> – заяв про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та завдань на проектування наступних документів:

– «Внесення змін в детальний план території, обмеженої вулицею Соборницькою, територією ТСО України та територією лісів». (Відповідно до рішення XII сесії Ужгородської міської ради VIII скликання № 480 28.10.2021)

– «Внесення змін в детальний план території, обмеженої вулицями Загорською, Івана Франка, Фріца Гленца та річкою Уж». (Відповідно до рішення X сесії Ужгородської міської ради VIII скликання № 444 07.10.2021)

– «Внесення змін в детальний план території, обмеженої вулицями Воз'єднання, Михайла Драгоманова, Олександра Радішева та Володимирською». (Відповідно до рішення IX сесії Ужгородської міської ради VIII скликання № 399 07.09.2021)

– «Детальний план території, обмеженої вулицями Робочою, Івана Анкудінова, Руською та Православної набережною». (Відповідно до рішення XIX сесії Ужгородської міської ради VII скликання № 989 08.02.2018)

Строк подачі зауважень щодо включення інтересів громадськості в заяву про визначення стратегічної екологічної оцінки триватиме 15 днів, до 26 грудня 2021 року.

Строк подачі зауважень щодо включення інтересів громадськості при розробці детального плану території, в його завдання на проектування триватимуть 30 днів, до 10 січня 2022 року.

ОРГАН, ДО ЯКОГО ПОДАЮТЬСЯ ЗАУВАЖЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ:
Управління містобудування та архітектури Ужгородської міської ради
Юридична адреса: 88000, Закарпатська обл., місто Ужгород, вул. Героїв Небесної Сотні, 4.

СВЯТО ГРАЦІЇ, КРАСИ І СПОРТУ –

в Ужгороді, у спорткомплексі «Юність»

Сьогодні, 11 грудня, – заключний день командного чемпіонату України і чемпіонату України серед спортивних клубів із художньої гімнастики, що триває в нашому місті від 7 грудня. Понад тисячу гімнасток, зокрема і збірна України, демонструють тут свої таланти і навички.

Оцінюють їх: у командному чемпіонаті – журі на чолі з президенткою Федерації гімнастики України в індивідуальній першості Іриною Дерюгіною; у чемпіонаті України серед спортивних клубів – журі, очолюване суддею міжнародної категорії Мариною Семенюк.

Під час урочистого відкриття змагань учасниць привітав заступник міського голови Ужгорода Василь Гомонай. Він передав вітання від міського голови Богдана Андріява, де-

путатського корпусу, виконавчого комітету, побажав успіхів спортсменкам і подякував усім організаторам; висловив і вдячність обласній Федерації художньої гімнастики та її керівниці Валентині Плавайко – за те, що змагання такого високого рівня проводять саме в місті над Ужем.

В урочистостях узяли участь начальник управління молоді та спорту департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОДА Олег Муртазін і депутат Закарпатської облради Денис Ман.

В УЖГОРОДІ ВІДКРИЛИ КІМНАТУ КРИЗОВОГО РЕАГУВАННЯ

– четверту в Україні

Першу в обласному центрі кімнату кризового реагування для постраждалих від домашнього насильства або насильства за ознакою статі відкрили цього четверга. Помешкання стане місцем для безпечного тимчасового цілодобового перебування, надання первинної психологічної допомоги і перенаправлення постраждалих до інших надавачів послуг у сфері протидії домашньому насильству – соціальних служб, медичних та юридичних установ. Кризова кімната одночасно може прийняти до 6 осіб.

Участь у відкритті кризової кімнати взяли виконавчача директорка ГО «Неємія» Тетяна Мачабелі, його заступник Вадим Борець, проєктна координаторка Фонду ООН у галузі народонаселення Ганна Висоцька, директорка департаменту соціальної політики Ужгородської міської ради Алла Келемець, директор Ужгородського міського центру соціальних служб Іван Фленько, виконавча директорка ГО «Неємія» Тетяна Мачабелі.

Потрапити до кімнати кризового реагування постраждалі можуть, викликавши поліцію за номером телефону 102, звернувшись особисто до Ужгородського міського центру соціальних служб за номером 616472 або уповноваженої особи департаменту соціальної політики за номером 630103,

у притулку чи інших спеціалізованих службах, які надають послуги постраждалим від насильства.

РІВНОСТІ

і зміни соціальних норм та ння гендерних стереотипів злого розвитку та добробуту оловіків в Україні

які підготують направлення. Тут постраждалим гарантується безпека, надаються цілодобова кризова підтримка і консультації фахівців.

Залишатися в кризовій кімнаті можна до 10 діб. Після цього постраждалих можуть влаштувати

Адреса кризової кімнати не розголошується – задля безпеки постраждалих.

ДОВІДКОВО

Кризову кімнату відкрили в рамках проєкту «Трамплін до рівності». Його реалізують Ужгородська міська рада, Фонд ООН у галузі народонаселення в Україні (UNFPA), БФ «Українська фундація громадського здоров'я», ГО «Неємія» за фінансової підтримки Уряду Швеції і за сприяння Офісу віцепрем'єрки з питань євроінтеграції та євроатлантичної інтеграції.

З нагоди відкриття кризової кімнати в Ужгородській міській раді 9 грудня відбувся круглий стіл із представниками суб'єктів, які в Ужгороді задіяні в запобіганні та протидії домашньому насильству і

насилству за ознакою статі. Обговорили основні напрями роботи новоствореної спеціалізованої служби для постраждалих і підвищення ефективності співпраці з іншими відомствами.

В. о. міського голови, його заступник Вадим Борець подякував усім, хто долучився до створення кризової кімнати, хто до дрібниць продумав, чим необхідно забезпечити помешкання; особисто – проєктній координаторці Фонду ООН Ганні Висоцькій, виконавчій директорці ГО «Неємія» Тетяні Мачабелі, директорові Ужгородського міського центру соціальних служб Іванові Фленьку; відзначив тісну комунікацію щодо її запровадження і діяльності з українськими співробітниками Фонду ООН у галузі народонаселення, громадськими організаціями.

На брифінгу в Ужгородській міськраді з нагоди відкриття кризової кімнати Іван Фленько висловив сподівання, що це буде острівець безпеки для постраждалих.

За проєктом «Трамплін до рівності» загалом буде 9 таких кімнат, ужгородська – четверта з уже відкритих в Україні, повідомила Ганна Висоцька і зауважила, що з початком пандемії значно побільшало зверненнь стосовно домашнього насильства на всі гарячі лінії, а також у поліцію.

Тетяна Мачабелі закликала всіх, хто страждає від домашнього насильства або знає таких людей, звертатися по допомогу.

ДО УВАГИ УЖГОРОДЦІВ! ТРИВАЮТЬ ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ ЩОДО ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ ВУЛИЦЬ ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ

До 9 лютого 2022 року в Ужгороді, відповідно до розпорядження міського голови, відбуваються громадські обговорення стосовно перейменування вулиці Івана Анкудінова на вулицю Академіка Шпеніка і перейменування частини вулиці Михайла Лермонтова на вулицю В'ячеслава Приходька.

Про це інформує управління містобудування та архітектури Ужгородської міської ради.

Шпенік Отто Бартоломійович (1938 – 2020) – доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України, відомий вчений у галузі фізики електронних і атомних зіткнень, почесний директор Інституту електронної фізики НАН

України, почесний громадянин міста Ужгорода.

Наукова діяльність Отто Шпеніка була пов'язана зі сучасною атомною фізикою, оптичною та електронною спектроскопією, фізичною електронікою, моделюванням елементарних процесів в атмосфері Землі й інших планет. Тривалий час він очолював Закарпатське фізичне товариство, був незмінним головою Закарпатського відділення Малої академії наук. Академік Шпенік – автор і співавтор понад 420 наукових праць, зокрема 5 монографій та 6 винаходів.

За значний внесок у розвиток науки та плідну науково-організаційну діяльність відзначений державними нагородами – орденами «За заслуги» III та II ступенів

(1998, 2008) і князя Ярослава Мудрого V ступеня (2004).

Приходько В'ячеслав Опанасович (1940 – 2011) – лауреат обласної премії імені Йосипа Бокшая та Адальберта Ерделі (1997), народний художник України (2004).

Народився в місті Золотоноші (нині Черкаська область). Закінчив Ужгородське державне художньо-промислове училище (1959), Львівський державний інститут прикладного і декоративного мистецтва (1965). Від 1965 року брав участь у міських, обласних, всеукраїнських, всесоюзних і міжнародних виставках.

Член Національної спілки художників України (1973). Мав персональні

виставки в Україні, Німеччині, Словаччині, Угорщині. Його твори зберігаються в Закарпатському обласному художньому музеї імені Йосипа Бокшая, Дирекції виставок НСХУ, Дирекції художніх виставок Міністерства культури України та в інших музейних і приватних зібраннях.

Пропозиції потрібно подавати, з зазначенням прізвища, імені, по батькові та адреси особи, яка їх подає, письмово чи усно, до 9 лютого 2022 року на адресу: вулиця Небесної Сотні, 4, місто Ужгород, управління містобудування та архітектури e-mail: architect@rada-uzhgorod.gov.ua телефон: 617103, 616144.

ВИКОНКОМ: ДЛЯ УЖГОРОДА ПЛАНУЮТЬ ПРИДБАТИ 10 ЕЛЕКТРОАВТОБУСІВ

Програму «Закупівля муніципальних електроавтобусів для Ужгородської міської територіальної громади» на 2021 – 2022 роки погоджено на засіданні виконавчого комітету міськради, що відбулося цього четверга. Згодом її розглянуть на сесії міської ради.

Програма реалізовуватиметься на умовах співфінансування: за кошти бюджету Ужгородської міської територіальної громади – 40% загальної вартості Програми; з державного бюджету – 60%.

Проект «Закупівля муніципальних електроавтобусів для Ужгородської територіальної громади» пройшов відбір і включений до Плану заходів для реалізації проєктів цільових екологічних (зелених) інвестицій у період дії зобов'язань сторін Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, які спрямовані на скорочення викидів або збільшення поглинання парникових газів, адаптацію до наслідків зміни клімату. План погоджений з Міністерством фінансів України. Загальна вартість Програми – понад 98 мільйонів гривень. Передбачено придбання 10 автобусів, оснащених електричними двигунами, і 10 зарядних станцій.

На засіданні виконкому

погоджено Програму підтримки державної установи «Закарпатська установа виконання покарань (№ 9)» на 2022 рік. Програму буде подано на розгляд сесії міської ради.

Мета її – надання матеріально-технічної допомоги для:

забезпечення належними матеріально-побутовими умовами осіб, узятих під варту і засуджених;

виконання поточних ремонтів у камерних приміщеннях, де утримуються жінки і неповнолітні, а також особи, засуджені до довічного позбавлення волі;

забезпечення енергоефективності камерних приміщень тощо.

Заплановано фінансування в розмірі 500 тисяч гривень.

Погоджено на засіданні й орієнтовний план консультацій з громадськістю на 2022 рік. Йдеться про 17 тем консультацій – щодо бюджету, звітів про його виконання, регуляторних актів, Правил благоустрою тощо.

Внесено зміни до одного з раніше ухвалених рішень виконавчого комітету міської ради – «Про мережу закладів освіти міста Ужгорода на 2021/2022 навчальний рік». Зокрема – в початковій школі «Веселка» буде інклюзивна група.

Рішенням виконкому погоджено місця збору твердих побутових відходів підземного типу площею 25 кв. м:

біля Будинку побуту на площі Шандора Петефі;

на вулиці Підградській (від вулиці Панаса Мирного до Яроцької);

на площі Євгена Фенцика. Іншим рішенням затверджено Положення про розміщення контейнерів для твердих побутових відходів на території Ужгородської міської територіальної громади. В документі йдеться про підземні та напівпідземні контейнери; визначення необ-

хідної кількості контейнерів; роздільне збирання окремих компонентів ТПВ; урни; збирання великогабаритних і ремонтних відходів; організацію вивезення твердих побутових відходів тощо.

Затверджено розрахунок вартості платних послуг, які може надавати Ужгородська класична гімназія за користування басейном, у розмірі 90 гривень за одну годину.

Надано дозвіл передавати басейн після уроків Класичної гімназії в користування спортивним групам ДЮСШ № 1 і для функціонування груп із плавання (надання додаткових платних послуг) від 18:00 до 21:00.

Члени виконкому міськради схвалили Проєкт бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2022 рік. Документ буде подано ще на громадське обговорення і на розгляд сесії.

Урочистості в залі Вченої ради УжНУ були приурочені до 30-річчя Збройних Сил України та Міжнародного дня студентів. До вітань випускників кафедри військової підготовки, яким наказом Міністра оборони України присвоєно офіцерські звання і вручено погони молодшого лейтенанта, долучився заступник міського голови Ужгорода Василь Гомонай.

Василь Гомонай передав вітання від міського голови Богдана Андріява, побажання здоров'я і миру, щоб ніколи в наше життя не входили слова «війна», «конфлікт».

Принагідно заступник міського голови вручив грамоти Ужгородської міськради за вагомий особистий внесок у розвиток громадського життя університету студентіві 3 курсу факультету історії та міжнародних відносин, голові Студентської ради факультету Антонові Яблонському, студентці 3 курсу факультету суспільних наук, голові Студентської ради факультету Катерині Клопотар, студентці другого року навчання в магістратурі юридичного факультету Мар'яні Жемонській.

Усіх, хто став офіцером запасу, привітали і виконувач обов'язків голови Закарпатської ОДА Петро Добромільський, завідувач кафедри військової підготовки УжНУ Василь Олійник, проректор УжНУ з науково-педагогічної роботи Ігор Король, військовий капелан Іван Ісаєвич, випускника кафедри військової підготовки, офіцер, психологиня військової частини Марія Славич та інші. Наголошували на величезній відповідальності офіцерів,

ВИПУСКНИКАМ КАФЕДРИ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ УЖНУ ПРИСВОЄНО ОФІЦЕРСЬКІ ЗВАННЯ

адже якщо вони підуть на військову службу, то від них залежатиме життя, здоров'я підлеглих та спокій їхніх родин.

Кафедра військової підготовки діє в УжНУ з 2015 року. Серед її цьогорічних випускників – і ті, хто пройшов не лише строкову військову службу, а й захищав Україну на Сході, брав участь у боях за Дебальцеве. Серед таких – активіст руху ветеранів Микола Марчишак. Він щиро подякував ректорові університету Володимирі Смоланці за розуміння важливості військової підготовки, а також офіцерам кафедри – за фахові знання.

12 ГРУДНЯ ЗАКАРПАТСЬКИЙ МУЗДРАМТЕАТР ВІДСВЯТКУЄ ПОВАЖНИЙ ЮВІЛЕЙ

У неділю, 12 грудня, найбільший театр Закарпаття відзначитиме 75-річчя першої вистави на власній сцені.

Далекого 1946 року артисти Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру зіграли свою першу прем'єру. З того часу поставлено вже сотні вистав і зіграно тисячі спектаклів. Закарпатський муздрамтеатр став майданчиком, на якому вперше втілювалися на сцені твори місцевих драматургів, інсценізації найвідоміших творів закарпатських прозаїків. Це одна із важливих складових української культури Закарпаття.

З нагоди ювілею Закарпатський муздрамтеатр запрошує 12 грудня о 18:00 на перегляд прем'єри першої закарпатської оперети «До зустрічі з тобою...», створеної корифеями закарпатської сцени – Юрієм-Августиним та Євгеном Шерегіями, чие ім'я носить театр.

А 14 грудня о 19:00 на малій сцені Закарпатський муздрамтеатр покаже італійську комедію-фарс-детектив Франка Рамене та Даріо Фо «Я чекаю на тебе, мій любий...»

Нещодавно в нас вийшла стаття, присвячена корчмам міста. Там згадувалася, серед інших, і корчма Герца – популярний заклад, що в різних трансформаціях діяв у нашому місті понад 70 років. Про нього сьогодні й розкажемо.

Жив колись у маленькому Унгварі єврейський підприємець Бернат Герц. Відомо про нього доволі мало – ми не знаємо, де він народився, де навчався, як зумів започаткувати власний бізнес. Знаємо лише, що свою першу таверну в місті Бернат Герц відкрив ще 1864 року. Звалася вона просто «HERZ» і містилася там, де нині стоїть будівля колишнього ресторану «Берчені» (потім «Київ», «Червена Ружа»).

Яким був той заклад наприкінці XIX століття, згадував у своїй статті 1928 року в угорськомовній місцевій газеті «Határszéli Újság» греко-католицький священник Іринея Конратович: «На розі малого ринку, там, де тепер готель «Берчені», була таверна Герца. У своїй благородній простоті цей заклад нагадував якийсь німецький пивний льох. Спереду – простора, з низькою стелею і побитими столами корчма, з якої можна було потрапити до іншого приміщення, з великим столом, накритим скатертиною (для військовиків), і меншими столиками обабіч – для цивільної публіки. Межі столами завжди крутився у своїй домашній ярмулці привітний господар. Тут дружбу зміцнювали добрим кобанським пивом та чертезьким вином Іванча».

У місцевій пресі ресторанчик Герца часто називали пиварнею, з чого можна зробити висновок, що основним напрямком продажу там було пиво. Про обсяг споживання цього напою в пиварні Герца нам нічого не відомо, але можемо сказати про об'єми вина, яке закуповував Герц для своєї таверни. У різні роки він давав до місцевих газет рекламу у вигляді оголошення – мовляв, придбав для своїх відвідувачів усі запаси вина такого-то знаного винороба. Наприклад, у 1910 році Бернат Герц закупив для потреб таверни середнянські вина Калмана Торнацького: 8600 літрів фурмінту, 6350 літрів кадарки, 4900 літрів вина езерію і 1700 літрів рейнського рислінгу. Нелогічні запаси робив Бернат Герц, погодьтеся.

Який вигляд мав наприкінці XIX – на початку XX століття його ресторанчик, можна побачити на кількох тогочасних світлинах. На більшості з них, щоправда, видно лише частину невеликого будиночка на березі Малого Ужа. Більше можна роздивитися на світліні з фондів Закарпатського обласного краєзнавчого музею імені Тиводара Легоцького. Там зберігається фото, на якому видно двох чоловіків, що стоять перед будівлею зі скляною верандою з гарним дерев'яним різьбленням. Напис вказує на те, що на фото – ресторанчик Герца. Можливо, вусатий чоловік перед рестораном – це сам Бернат Герц? Можливо, але зорівні не точно – лишається тільки припускати.

Засклена веранда, ймовірно, не була центральним входом до таверни Герца (адже в уривку з розповіді Іринея Конратовича йшлося про те, що передня частина закладу – це корчма, яка нагадує підвал). Мабуть, веранда містилася в задній частині будівлі і виходила до Малого Ужа – навіть огорожа на фото з фондів музею нагадує перила на березі Малого Ужа. Може, ця веранда і була колись тим «літнім садом», про відкриття якого щороку на початку травня Бернат Герц оголошував у місцевій пресі.

РЕСТОРАННА СПРАВА РОДИНИ ГЕРЦ

Згодом веранду засклили – ми навіть точно знаємо, що це сталося 1899 року, адже про це писали в газеті «Ung». Того року Бернат Герц чомусь відійшов від справ, віддавши свій ресторанчик в оренду Палові

переоцінив свої сили, бо вже наступного, 1901 року в газеті «Ung» з'явилася інше оголошення – про те, що Бернат Герц бере свого сина Шандора в партнери і відтепер його пивний ресторан називатиметься

ще присутні вирішили надіслати японському імператорові вітальну листівку.

Історія ресторану «HERZ» на тій локації завершилась у квітні 1909 року. Збереглася навіть точна дата

Від 1 травня 1913 року Бернат Герц здавав свою будівлю в оренду пошти. Спочатку йшлося тільки про оренду на три роки, але сталося так, що місцеве поштове відділення працювало в будинку Герца аж 19 років. Весь той час у нижньому приміщенні з боку Канальної вулиці діяло пакувальне відділення (нині там майстерня з ремонту взуття); на першому поверсі з боку Жупанатської площі працювало поштове відділення, на другому поверші була телефонна станція, а на третьому містилися квартири керівників пошти.

Бернат Герц помер у 1917-му, маючи 82 роки. Мабуть, разом із ним «помер» і його ресторанчик. Син ресторатора Шандор Герц вирішив вийти на вищий рівень і орендував у 1920-их роках готель та ресторан «Берчені».

Коли пошта покинула будівлю Герців і переселилася до нової споруди (в якій пошта і тепер), Шандор повернувся до ідеї відкрити власний заклад під своїм прізвищем. Кав'ярня «HERZ» відкрилася на першому поверсі колишньої будівлі пошти на початку 1930-их років. Та, мабуть, тримати корчму все ж було куди вигідніше, ніж просто кав'ярню, бо справи Шандора не були надто успішними.

У 1935 році місцеві газети писали про візит до кав'ярні інспекторів фінансової служби (тодішнього аналога податкової). Інспектори вимагали, аби Шандор Герц виплатив негайно принаймні одну тисячу

Матісу. Саме він зробив із відкритої веранди засклenu й утеплену локацію, аби приміщення можна було використовувати і в холодну пору. А за рік, у 1900-му, родина Герц повернулася до справ і до своєї таверни.

У листопаді того року в місцевій пресі з'явилася таке оголошення:

«З повагою повідомляю місцевій та приїжджій публіці, що беру на себе керівництво відомим рестораном свого батька Берната Герца. Керуватиму ним, дотримуючись старих і звичних солідних традицій. Надалі також пропонуватиму чудової якості кобанське пиво, унгварські й середнянські вина, свіжі та смачні страви. Герц Шандор, ресторатор в Унгварі».

Тут трошки розкажемо вам про сім'ю Берната Герца. Відомо, що він був одружений з Фанні Перл і виховував з нею трьох дітей. Старший син Мор Герц став лікарем і багато років успішно працював у місті. Донька Анна теж мала певний стосунок до медицини – у 1895 році вийшла заміж за Вілмоша Фрідманна, окружного лікаря зі Середнього. Молодший же син Шандор працював із батьком у його ресторані і, як ми вже бачили з оголошення 1900 року, пробував свої сили в самостійній справі. Між іншим, за місяць перед тим Шандор Герц одружився в місті Шаторойуйгей із Сесілією Мюллер – донькою торговця пивом із Нодьмігая (Міхаловце). Тож, можливо, ресторан був весільним подарунком від батька.

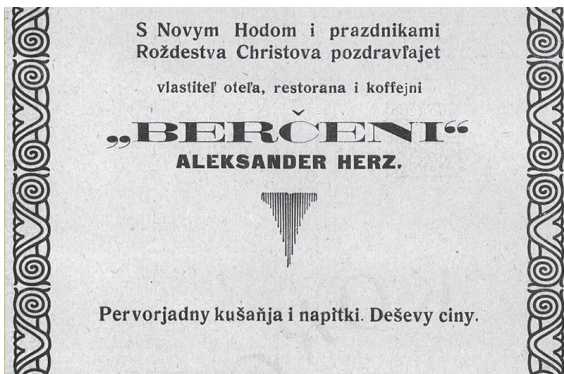
Та мабуть, Шандор

«Герц Бернат і Шандор».

Цей досвідчений ресторатор добре знався на своїй справі і вмів зробити для своїх відвідувачів свято з усього. Не раз у пресі згадували про цікаві тематичні заходи в ресторані Герца: виступи фокусників, співаків, зустрічі з літераторами, тематичні вечірки. У січні 1905 року, щойно до міста дійшла звістка про капітуляцію Порт-Артура в російсько-японській війні, Герц організував японський вечір: прикрасив ресторан у япон-

знесення його будівлі – 19 квітня. Газети писали, що власник ділянки Адольф Акерсман вирішив знести стару будівлю ресторану і збудувати на її місці модерний готель із рестораном.

Бернат Герц був добрим бізнесменом, тож не сидів склавши руки – хутко перевіз речі й відкрив заново свій ресторан поруч, у «будинку Шульца», як писали тодішні газети. Той будинок, за яким також був сад, містився на площі Сечені,

Оригінал фото – з фондів Закарпатського краєзнавчого музею ім.Т.Легоцького

9 (нині, орієнтовно, площа Корятювича, 9).

На той час Бернат Герц був досить заможною людиною, належав до вірилістів комітату Унг – депутатів, якими автоматично ставали найбільші платники податків комітату. Свої заощадження він вирішив вкласти у будівництво, і 1911 року, купивши в міській управі трохи землі для розширення своєї ділянки, почав зводити красиву будівлю на розі Жупанатської площі й вулиці Канальної (тепер – Олександра Фединця). У наш час там працюють ТОВ «Закарпаттяенергозбут», Ужгородський МРЕМ.

Уже в 1912-му оголошення в міських газетах повідомляли: «Здаються панські квартири в новозведеному будинку Герца. Модерно облаштовані, з гарним краєвидом. Детальніше – в ресторані Герца». На першому ж поверсі новобудови розмістився тоді магазин килимів, де можна було придбати навіть дуже дорогі перські килими.

«Як же так? – скажуть ті з вас, хто добре знає історію Ужгорода і його знакових будівель. – А хіба не в цій будівлі довгий час працювало місцеве відділення Угорської королівської пошти?». Все правильно: тут.

ському стилі, замовив у кондитера Ендре Дюлої торт у вигляді, що символізував Порт-Артур. У газетах писали, що вечірка вдалася на славу: наприкінці торт розіграли на благодійному аукціоні (його купили в подарунок вихованцям школи для глухонімих), а

чеських крон зі 170 тисяч заборгованих. Шандор заявив, що наразі не може дати ані крони, тож виконавці, відповідно до своїх приписів, за якусь годину винесли з модерної кав'ярні Герца абсолютно всі меблі й устаткування. Герц лише сказав, що йому нічого з того і так не належить, а тому фінансовій службі доведеться повернути все назад.

Як бачимо, Шандор Герц мав великі фінансові труднощі, однак від свого бізнесу не відмовився. Кав'ярня на першому поверсі будівлі, котру звів ще його батько, діяла як мінімум до 1938 року.

Подальша доля Шандора Герца та його родини невідома. З його дітей знаємо тільки про сина Кароя, котрий у 1934 році став доктором права, закінчивши навчання на німецькому відділенні Карлового університету в Празі. Найімовірніше, Герці, як і решту єврейських родин Ужгорода, в 1944 році ізолювали в гетто, а звідти вислали до концтаборів, – і не знати, чи вижив хтось із них... Будівля ж Герца була в радянські часи націоналізована, – тому нині вже майже ніхто в Ужгороді не здогадується, що в її стінах притаїлася цікава історія двох поколінь успішних рестораторів Герців.

«Про Захід» Тетяна ЛІТЕРАТІ

БЛАГОДІЙНИЙ МИКОЛАЙ: ДО ЯКИХ АКЦІЙ МОЖНА ДОЛУЧИТИСЯ, ЩОБ ЗАКІНЧИТИ РІК ДОБРОМ

Новорічно-різдвяні свята вже звично для нас стають тим часом, коли хочеться створити диво не лише собі, а й ближньому. Тому закарпатці щороку все активніше цікавляться різноманітними благодійними акціями, які проводяться до Дня святого Миколая, Нового року та Різдва. Ми зібрали для вас п'ятірку заходів, долучившись до яких, ви зможете зробити новорічні свята трохи веселішими, теплішими й добрішими.

«Лист св. Миколаю»

Цю акцію ще з 2018 року проводить в Ужгороді волонтерка Тетяна Яртим. Вона опікується людьми поважного віку, котрі мешкають у міському територіальному центрі соціального обслуговування в мікрорайоні «Шахта», і щороку перед святами приходять до них із пропозицією написати свого листа святому Миколаю.

«Далі я акуратно переписую листи стареньких, нумерую їх і виставляю на свою сторінку у фейсбуку, – розповідає Тетяна. – Цим постом діляться мої знайомі, і ми разом збираємо подарунки для стареньких, виконуємо їхні бажання. Це неважко зробити, бо ці бажання, як правило, дуже скромні».

Цього року таких листів тридцять дев'ять. Тетяна шкодує, що не змогла особисто прийти до терцентру і почути прохання його мешканців – через карантин до закладу не пускають сторонніх осіб. Тому листи їй передали працівники терцентру.

Долучитися до збору подарунків ви можете, зайшовши на сторінку Тетяни Яртим у мережі «Facebook» і обравши там листа тієї людини, бажання якої ви можете втілити. Збір триває до 18 грудня, – а вже 19-го подарунки повезуть до адресатів.

«Пробіжи – допоможи»

Стати помічником святого Миколая можна буде і під час традиційного благодійного забігу «Пробіжи – допоможи», який ось уже шосте організовує бігова спільнота «Uzhhorod Running Club».

За словами співорганізаторки заходу Уляни Кононенко, учасникам, як і раніше, запропонують подолати дві дистанції: 2 км і 6 км – тобто для тих, хто менш підготовлений, і для досвідченіших учасників.

«19-го грудня о 14:00 ми чекаємо всіх охочих на старті на площі Театральній (учасників просимо прийти трохи раніше, щоб зареєструватися), – розповідає Уляна Кононенко. – Захід цей спрямований на пропаганду

здорового способу життя, але головною його метою є збір коштів на лікування маленької ужгородки Кіри Зайцевої, котра бореться з гострим лімфобластним лейкозом. Минулого року під час забігу нам вдалося зібрати близько 24 тисяч гривень,

«Ми контактували з керівниками цих закладів, дізнавалися про потреби дітей, – тому знаємо, що їм потрібні якісні іграшки і розвивковий матеріал для навчання, комунікації та формування корисних навичок, – каже Марина Сташина-Неймет. – І ми

збираємо кошти на закупівлю цих іграшок. Долучитися до збору може будь-хто – не лише студенти чи викладачі УжНУ. Благодійники можуть перерахувати гроші на картку, номер якої можна знайти на сторінці Волонтеріату УжНУ в мережі

Минулого року вдалося зібрати 1375 пакунків. Цього року організували відразу 5 зборів, щоб загалом зібрати 1700 пакунків із подарунками.

«Це працює так: ми в соціальних мережах оголосили 5 зборів: перший – мешканцям будинків для літніх людей у Виноградіві, Лютий, Ясіні; другий – для особливо вразливих дітей з інтернатів у Виноградіві, Мукачеві, Вільшанах; третій – для найменших (до 5 років) вихованців Обласного будинку дитини у Сваляві; четвертий – для 188 вихованців школи-інтернату у Великому Бичкові; п'ятий – для дітей, що виховуються у так званих сім'ях під ризиком, – пояснює Рудольф Балажинець. – Кожен, хто бажає допомогти, може написати в коментарях, скільки подарунків він здатен підготувати і для якої категорії. Готові заповнені подарунки благодійники приносять нам у зазначені місця. 17 грудня ми підрахуємо всі подарунки і, якщо їх не буде вистачати, оголосимо додатковий збір. Розвезити пакунки будемо в навколоноворічні та різдвяні дні. Про всі деталі благодійної акції можна дізнатися на нашій сторінці Family of Christ-Ukraine у фейсбуку».

«Купи зустріч – подаруй дитині свято»

Закінчити цю статтю ми хотіли дуже популярною акцією «Купи зустріч – подаруй дитині свято», яку 12 років поспіль проводить благодійний фонд «Подаруй дитині свято». Суть її проста: учасники виставляють себе «на продаж», а інші учасники можуть купити зустріч із ними, беручи участь в аукціоні. Торік у ролі людей-лотів виступило понад 700 осіб, «покупці» зустрічей з ними розщедрилися на близько 450 тисяч гривень.

Однак цього року популярна акція не відбудеться – про це повідомив її співорганізатор Роман Півкач. І причина не в заботах щодо тринадцятого року проведення, а в тому, що коштів, зібраних із торішнього аукціону, вистачить і на цьогорічні подарунки для дітей.

«Через карантинні обмеження ми не встигли втілити в життя всі плани щодо допомоги закладам, якими опікуємося, – зазначив Роман Півкач. – Це стосується масштабніших закупівель реабілітаційного обладнання та обладнання для майстерень, адже ми тепер намагаємося більш конструктивно витратити кошти на те, що буде приносити користь дітям протягом тривалого часу. Це не значить, що традиція зустрічей зникне, – ми її просто відтермінуємо. Бо ж інтернатним закладам потрібна наша увага не лише перед Новим роком, а постійно. Думаю, ми ще знайдемо чим здивувати учасників спільноти "Купи зустріч – подаруй дитині свято". Наразі ж хай вони просто знають, що без подарунків і свята ми дітей в інтернатах цьогоріч точно не залишимо».

«Про Захід» Тетяна ЛІТЕРАТІ

"Facebook", або самі обрати іграшку зі списку, придбати її, принести в ректорат УжНУ на площі Народній, 3 і залишити в охоронців (вони попереджені і теж активно нам допомагають)».

Збір коштів і подарунків у цій акції триватиме до 17 грудня.

Збір 1700 подарунків для дітей та літніх людей

Амбітне завдання – зібрати 1700 коробок із новорічно-різдвяними подарунками – поставив перед собою цієї зими благодійний фонд «Сім'я Христа». Співорганізатор акції Рудольф Балажинець зауважив, що команда волонтерів фонду збирає різдвяні подарунки вже кілька років поспіль.

які ми передали на лікування дівчинки Насті. Цього року сподіваємося, що зберемо для Кіри не менше».

Організатори заходу звертають увагу, що цьогоріч учасниками благодійного забігу зможуть стати тільки ті, хто під час реєстрації підтвердить вакцинацію від коронавірусу. Кожен учасник отримає номер, магнітик та символічну медаль, а переможці забігу – ще й призи від партнерів заходу.

Допомога дитячим будинкам від волонтеріату УжНУ

Ужгородський національний університет також уже кілька років до Дня святого Миколая творить маленькі дива для дітей, які виховуються в дитячих будинках. Викладачі та студенти збирають одяг, солодощі, фрукти, іграшки.

Цьогоріч, як повідомила спеціалістка Центру інновацій та розвитку УжНУ Марина Сташина-Неймет, формат допомоги буде трохи іншим: волонтеріат УжНУ вирішив приділити увагу діткам з інвалідністю, котрі виховуються в Обласному будинку дитини у Сваляві та Чинадіївському дитячому будинку.

ПОНЕДІЛОК, 13 ГРУДНЯ

"1+1"	9.25, 10.20 "Життя відомих людей 2021" 11.15, 12.20, 14.15 "Твій день" 14.45 "Одруження наосліп" 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана" 20.43 "Преспорт" 20.45, 21.10 Комедія "Різниця у віці" 21.45 Т/с "Свати" 22.45 "Твій вечір" 23.45 "Тсн 10 вражаючих подій дня" 23.55 Комедія "1+1" 2.10 Трилер "Велогонка без правил" 4.05 Трилер "Повернення"	22.00 "Вікна-Новини" 12.00, 14.50 Т/с "Сліпа" 15.40, 18.05 Т/с "Слід" 19.05 "СуперМама" 20.15, 22.50 Т/с "З чисто-го листа" 1.10 Т/с "Ніконов і Ко"
Новий	6.00, 7.15 "Kids time" 6.05 М/ф 6.15 М/ф "Том і Джеррі: Робін Гуд та Миша-сміхотунка" 7.20 "Орел і решка" 9.30 Т/с "Надприродне" 12.15 Х/ф "Знаки" 14.40 Х/ф "Зоряний десант" 17.00 "Хто зверху?" 19.00 "Пекельна кухня" 21.00 Х/ф "11 друзів Оушена" 23.35 Х/ф "Закляті шахраї" 1.35 Х/ф "Учень Мерліна"	Новий
Інтер	2.10 Х/ф "В обіймах брехні" 4.05, 4.45 М/ф 5.15, 22.05 "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини 7.10, 8.10 "Ранок з ІНТЕРом" 9.20 Ранок з ІНТЕРом 10.05, 18.00, 19.00, 4.00 "Стосується кожного" 12.25 Х/ф "Кохання чаклунки" 14.35 "Вещдок" 16.05 "Жди мене. Україна" 20.00, 1.50 "Подорожці" 21.00 "Вещдок. Большое дело" 23.50 Х/ф "Вітряна ріка" 2.20 Т/с "Два серця"	ТЕТ
ICTV	4.30 Т/с "Розтин покаже" 6.25 Факти тижня 8.45 Факти. Ранок 9.10, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм 10.05 Громадянська оборона 10.15, 13.25 Х/ф "Полювання на злодіїв" 12.45, 15.45 Факти. День 13.50, 16.15 Т/с "Пес" 17.45 Т/с "Дільничний з ДВРЗ - 2" 18.45, 21.10 Факти. Вечір 20.10 Хто хоче стати мільйонером? Ігрове шоу Прем'єра 21.30 Т/с "Пес-6" 22.50 Свобода слова 0.10 Х/ф "Пес на ланцюгу" 2.00 Прихована небезпека	ТЕТ
СТБ	6.05 Т/с "Комісар Рекс" 8.55, 11.50 "МастерШеф Професіонали" 11.30, 14.30, 17.30,	"Україна"
СТБ	7.00, 8.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні 9.00 Мисливці за чудесами 10.00 Агенти справедливості 14.10, 15.30, 17.00 Т/с "Дитячий охоронець" 20.10 "Говорить Україна" 21.00 Т/с "Я заберу твою сім'ю" 23.10 Т/с "Ніколи не пізно"	"Україна"
СТБ	8.35 "Ух ти show" 8.45, 18.00 "Орел і Решка. Перезавантаження" 9.40 "Орел і Решка. Навколо світу" 10.35 "Орел і Решка. Морський сезон" 11.30, 21.00 "Інше життя" 12.30 Х/ф "На іншому кінці дроту" 14.30 Т/с "Бeverлі Хілс 90210" 20.10 "Мам, я роблю бізнес!" 22.00 Т/с "Доктор Хаус" 23.40 Х/ф "Сексоголік" 1.20 Т/с "Три сестри" 3.15 "Нічне життя"	"Україна"

ОГОЛОШЕННЯ

• Втрачений диплом та додаток до нього за спеціальністю «лікувальна справа» кваліфікація «лікар» С15 №075369 від 19.06.2015р., Созанського Олександра Васильовича, який виданий Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет», **ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.**

• **ДО УВАГИ! "ПОВІДОМЛЕННЯ Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля"**, що було опубліковане в газеті "Ужгород" № 48 (1121) від 04.12.2021 р. на стор. 10 та 11 **ВВАЖАТИ НЕДОСТОВІРНОЮ** у зв'язку із технічними помилками у Повідомленні.

ВІВТОРОК, 14 ГРУДНЯ

"1+1"	9.25, 10.20 "Життя відомих людей 2021" 11.15, 12.20, 14.15 "Твій день" 14.45 "Одруження наосліп" 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана" 20.43 "Преспорт" 20.45, 21.10 Комедія "Різниця у віці" 21.45 Т/с "Свати" 22.45 "Твій вечір" 23.45 "Тсн 10 вражаючих подій дня" 23.55 Пригоди "Роман з каменем" 2.05 Драма "Мандри блудниці" 5.35 "Життя відомих людей"	15.40, 18.05 Т/с "Слід" 19.05 "СуперМама" 20.15, 22.50 Т/с "Любов з ароматом кави" 1.00 Т/с "Ніконов і Ко"
Новий	6.00, 8.00 "Kids time" 6.05 М/ф "Ральф - руйнівник" 8.05 "Орел і решка" 10.00 Т/с "Надприродне" 12.40 "Суперінтуїція" 14.40 Х/ф "Перевага" 17.00 "Хто зверху?" 19.00 "Ексі" 21.00 Х/ф "12 друзів Оушена" 23.40 Х/ф "Мистецтво обману" 1.45 Х/ф "Учень Мерліна" 2.40 "Вар'ята найкраще"	Новий
Інтер	5.30, 22.05 "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини 7.10, 8.10, 9.20 "Ранок з ІНТЕРом" 10.00, 11.00 "Корисна програма" 12.25 Х/ф "Двоє - це занадто" 14.50, 15.50 "Вещдок" 16.30 "Вещдок. Особый случай" 18.00, 19.00, 4.15 "Стосується кожного" 20.00, 2.05 "Подорожці" 21.00 "Вещдок. Большое дело" 23.50 Х/ф "Сутичка" 2.35 Т/с "Два серця"	ТЕТ
ICTV	4.05 Скарб нації 4.15 Еврика! 4.20 Факти 4.45 Т/с "Розтин покаже" 6.30 Ранок у великому місті 8.45 Факти. Ранок 9.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм 10.10, 20.20 Громадянська оборона 11.05, 13.25 Х/ф "Мордекай" 12.45, 15.45 Факти. День 13.50, 16.15 Т/с "Пес" 17.45 Т/с "Дільничний з ДВРЗ - 2" 18.45, 21.05 Факти. Вечір 21.20 Т/с "Пес-6" 22.35 Т/с "Пес-2" 23.40 Т/с "Закляті друзі" 2.55 Я зняв!	ТЕТ
СТБ	5.20 Т/с "Коли ми вдома" 5.40 Т/с "Комісар Рекс" 8.30, 11.50 "МастерШеф Професіонали" 11.30, 14.30, 17.30, 22.00 "Вікна-Новини" 12.05, 14.50 Т/с "Сліпа"	ТЕТ

СЕРЕДА, 15 ГРУДНЯ

"1+1"	9.25, 10.20 "Життя відомих людей 2021" 11.15, 12.20, 14.15 "Твій день" 14.45 "Одруження наосліп" 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана" 20.43 "Преспорт" 20.45, 21.10 Комедія "Різниця у віці" 21.45 Т/с "Свати" 22.45 "Твій вечір" 23.45 "Тсн 10 вражаючих подій дня" 23.55 Пригоди "Перлина нілу" 2.00 Драма "Спадок блудниці" 5.30 "Життя відомих людей"	Професіонали" 11.30, 14.30, 17.30, 22.00 "Вікна-Новини" 12.05, 14.50 Т/с "Сліпа" 15.40, 18.05 Т/с "Слід" 19.05 "СуперМама" 20.15, 22.50 Т/с "Привіт, тату!" 1.10 Т/с "Ніконов і Ко"
Новий	6.00, 7.15 "Kids time" 6.05 "М/с Том і Джеррі" 7.20 "Орел і решка" 9.30 Т/с "Надприродне" 12.05 "Суперінтуїція" 14.05 Х/ф "Першому гравцю приготуватися" 17.00 "Хто зверху?" 19.00 "Діти проти зірок" 20.40 Х/ф "13 друзів Оушена" 23.05 Х/ф "Афера Олівера Твіста" 1.00 Х/ф "Учень Мерліна" 2.50 "Служба розшуку дітей"	Новий
Інтер	5.30, 22.00 "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини 7.10, 8.10, 9.20 "Ранок з ІНТЕРом" 10.00, 11.00 "Корисна програма" 12.25 Х/ф "Інструкції не додаються" 14.50, 15.50 "Вещдок" 16.30 "Вещдок. Особый случай" 18.00, 19.00, 3.50 "Стосується кожного" 20.00, 1.55 "Подорожці" 21.00 "Вещдок. Большое дело" 23.45 Х/ф "День праці" 2.25 Х/ф "Егоїст" 4.40 М/ф	ТЕТ
ICTV	4.00 Скарб нації 4.10 Еврика! 4.15 Служба розшуку дітей 4.20 Факти 4.45 Т/с "Розтин покаже" 6.30 Ранок у великому місті 8.45 Факти. Ранок 9.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм 10.10 Громадянська оборона 10.45, 13.25 Х/ф "Гра" 12.45, 15.45 Факти. День 13.55, 16.25 Т/с "Пес" 17.45 Т/с "Дільничний з ДВРЗ - 2" 18.45, 21.10 Факти. Вечір 20.10 Хто хоче стати мільйонером? Ігрове шоу Прем'єра 21.25 Т/с "Пес-6" 22.40 Т/с "Пес-2" 23.45 Т/с "Закляті друзі"	ТЕТ
СТБ	5.15 Т/с "Коли ми вдома" 6.05 Т/с "Комісар Рекс" 9.05, 11.50 "МастерШеф	"Україна"
СТБ	6.30, 7.10, 8.15 Ранок із Україною 7.00, 8.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні 9.00 Мисливці за чудесами 10.00 Агенти справедливості 14.10, 15.30, 17.00 Т/с "Дитячий охоронець" 20.10 "Говорить Україна" 21.00 Т/с "Я заберу твою сім'ю" 23.10 Т/с "Ніколи не пізно"	"Україна"
СТБ	8.00 М/с "Юху та його друзі" 8.50 Т/с "Дикий ангел" 9.40 "Мам, я роблю бізнес!" 10.35 "Орел і Решка. Морський сезон" 11.30, 18.00 "Орел і Решка. Перезавантаження" 13.30, 21.00 "Інше життя" 14.30 Т/с "Бeverлі Хілс 90210" 20.00 "Орел і Решка. Навколо світу" 22.00 Т/с "Доктор Хаус" 1.25 "Орел і Решка. Шопінг" 2.20 Т/с "Три сестри" 3.15 "Нічне життя"	"Україна"

Із сумом повідомляємо, що за даними КП «Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 1 по 7 грудня ПІШЛИ ІЗ ЖИТТЯ 24 УЖГОРОДЦІВ:

Гричак Іван Михайлович 1954 р.н.	Серенчко Магдалина Василівна 1941 р.н.
Контратович Вікторія Олександрівна 1975 р.н.	Красуцька Віра Леонтівна 1956 р.н.
Штефаняк Катерина Павлівна 1960 р.н.	Бурак Володимир Іліч 1969 р.н.
Валеева Анна Іванівна 1959 р.н.	Малюк Єлизавета Андріївна 1944 р.н.
Вороніна Олена Яківна 1934 р.н.	Фонтош Єва Юрївна 1955 р.н.
Ганусинець Юлія Іванівна 1934 р.н.	Огарков Радимир Олександрович 1950 р.н.
Арендаренко Надія Олександрівна 1937 р.н.	Шандор Магдалина Олександрівна 1945 р.н.
Сіденко Марія Григоріївна 1937 р.н.	Микулич Ілона Андорівна 1942 р.н.
Мацак Гелена Василівна 1947 р.н.	Рандольф Костянтин Григорійович 1968 р.н.
Василюк Олександр Андрійович 1955 р.н.	Лацко Едуард Олександрович 1977 р.н.
Злобіна Раїса Павлівна 1930 р.н.	Савчук Дмитро Трохимович 1940 р.н.
Русин Вікторія Олександрівна 1979 р.н.	Тененьова Надія Сергіївна 1949 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

ЧЕТВЕР, 16 ГРУДНЯ

"I+I"
 9.25, 10.20 "Життя відомих людей 2021"
 11.15, 12.20, 14.15 "Твій день"
 14.45 "Одруження наосліп"
 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана"
 20.33 "Преспорт"
 20.35 "Чистопnews 2021"
 20.40, 21.05 Комедія "Різниця у віці"
 21.45 "Право на владу 2021"
 0.45 "Тсн 10 вражаючих подій дня"
 0.55 Комедія "Війна подружжя Розів"
 3.10 Драма "Заповіт блудниці"
 6.00 "Життя відомих людей"

Новий
 6.00, 7.15 "Kids time"
 6.05 "М/С Том і Джеррі"
 7.20 "Орел і решка"
 9.25 Т/с "Надприродне"
 13.00 "Суперінтуїція"
 15.00 Х/ф "Відьмина гора"
 17.00, 19.00 "Хто зверху?"
 21.00 Х/ф "8 подруг Оушена"
 23.30 Х/ф "Бар Бридкий койот"
 1.30 Х/ф "Круті виражі"

Інтер
 5.35, 22.05 "Слідство вели... з Леонідом Каневським"
 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини
 7.10, 8.10, 9.20 "Ранок з ІНТЕРом"
 10.00, 11.00 "Корисна програма"
 12.25 Х/ф "Любий Френкі"
 14.40, 15.35 "Вещдок"
 16.25 "Вещдок. Особый случай"
 18.00, 19.00, 2.55 "Стосується кожного"
 20.00, 2.00 "Подорожці"
 21.00 "Вещдок. Большое дело"
 23.50 Х/ф "Стукач"

ТЕТ
 6.00 ТЕТ Мультиранок
 9.30, 22.00 Т/с "#ЯЖЕБАТЬ"
 10.30 Х/ф "Атака кобри"
 12.45, 18.00 4 весілля
 14.00, 17.00 Богиня шопінгу. Битва блондинок
 15.00, 5.00 Зірки, чутки та галівуд
 16.00, 4.00 Панянка-селянка
 19.00, 1.45 Одного разу під Полтавою
 23.00 Сімейка У
 0.00 Т/с "Батько рулить 3"

Україна
 6.30, 7.10, 8.15 Ранок із Україною
 7.00, 8.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні
 9.00 Мисливці за чудесами
 10.00 Агенти справедливості
 14.10, 15.30, 17.00 Т/с "Дитячий охоронець"
 20.10 "Говорить Україна"
 21.00 Т/с "Я беру твою сім'ю"
 23.10 Слідами Національної безпеки
 23.50, 2.15 Т/с "Я не вірю"

К-1
 8.35 "Ух ти show"
 8.50 Т/с "Дикий ангел"
 9.40, 20.00, 2.15 "Орел і Решка. Навколо світу"
 10.35 "Орел і Решка. Морський сезон"
 11.30, 18.00 "Орел і Решка. Перезавантаження"
 13.30, 21.00 "Інше життя"
 14.30 Т/с "Бeverлі Хіллс 90210"
 22.00 Т/с "Доктор Хаус"
 1.25 "Орел і Решка. Шопінг"
 3.10 "Нічне життя"

СТБ
 5.15 Т/с "Коли ми вдома"
 6.00 Т/с "Комісар Рекс"
 9.00, 11.50 "МастерШеф Професіонали"
 11.30, 14.30, 17.30, 22.00 "Вікна-Новини"
 12.05, 14.50 Т/с "Сліпа"
 15.40, 18.05 Т/с "Слід"

П'ЯТНИЦЯ, 17 ГРУДНЯ

"I+I"
 6.30, 7.10, 8.10, 9.10 "Сніданок з 1+1"
 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30 Тсн
 9.25, 10.20 "Життя відомих людей 2021"
 11.15, 12.20, 14.15 "Твій день"
 14.45 "Одруження наосліп"
 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана"
 20.13 "Преспорт"
 20.15 "Чистопnews 2021"
 20.20 Х/ф "Скарби нації"
 23.10 Бойовик "СКАРБИ НАЦІЇ: КНИГА ТАЄМНИЦЬ"
 1.30 Бойовик "Код доступу Кейптаун"
 3.50 Драма "Відьма та осман"
 6.05 "Життя відомих людей"

Новий
 6.00, 7.10 "Kids time"
 6.05 "М/С Том і Джеррі"
 7.15 "Орел і решка"
 9.25 "Пекельна кухня"
 11.30 "Екси"
 13.30 "Діти проти зірок"
 15.00 Х/ф "Афера Олівера Твіста"
 17.00 Х/ф "Метро"
 19.10 Х/ф "Фокус"
 21.40 Х/ф "Дежа Вю"
 0.05 Х/ф "Мама і тато"
 1.50 "Вар'яти"
 2.55 "Служба розшуку дітей"

ТЕТ
 9.30, 22.00 Т/с "#ЯЖЕБАТЬ"
 10.30 Х/ф "G.I. Joe: Атака кобри 2"
 12.40, 18.00 4 весілля
 14.00, 17.00 Богиня шопінгу. Битва блондинок
 15.00, 5.00 Зірки, чутки та галівуд
 16.00, 4.00 Панянка-селянка
 19.00, 1.45 Одного разу під Полтавою
 23.00 Сімейка У
 0.00 Т/с "Батько рулить 3"

Україна
 6.30, 7.10, 8.15 Ранок із Україною
 7.00, 8.00, 15.00, 19.00 Сьогодні
 9.00 Зірковий шлях. Новий сезон
 10.20, 4.30 Т/с "Коли повертається минуле"
 14.20, 15.30 Т/с "Авантюра"
 20.10 "Говорить Україна"
 21.00 Свобода слова Савік Шустер
 0.00, 2.00 Т/с "Дитячий охоронець"

К-1
 8.25 "Ух ти show"
 9.10 Т/с "Дикий ангел"
 10.00, 20.00 "Орел і Решка. Навколо світу"
 11.00 "Орел і Решка. Морський сезон"
 12.00 "Орел і Решка. Перезавантаження"
 14.00, 21.00 "Інше життя"
 14.50 Т/с "Бeverлі Хіллс 90210"
 18.20 Х/ф "Новий хлопець моєї мами"
 22.00 Т/с "Доктор Хаус"
 1.25 Т/с "Три сестри"
 3.15 "Нічне життя"

СТБ
 5.15 Т/с "Коли ми вдома"
 6.45 "Холостячка Злата Огневич"
 10.50, 11.50, 14.50, 18.05 Т/с "Сліпа"
 11.30, 14.30, 17.30, 22.00 "Вікна-Новини"

СУБОТА, 18 ГРУДНЯ

"I+I"
 7.00, 6.00 "Життя відомих людей"
 8.00 "Сніданок. Вихідний"
 10.00 "Світ навиворіт"
 17.30, 18.30 "Світ навиворіт - 13 екавадор"
 19.30 Тсн
 20.13 "Преспорт"
 20.15 "Чистопnews 2021"
 20.20 "Вечірній квартал"
 22.15 "Жіночий квартал 2021"
 23.40 "Світське життя. 2021"
 0.50 Фентезі "Поліна і таємниця кіностудії"
 2.50 Фантастика "Міф"

Новий
 6.00 "Хто проти блондинок?"
 8.00, 10.00 "Kids time"
 8.05 Х/ф "Гербі: Шалені перегони"
 10.05 "Орел і решка. Земляни"
 11.00 "Орел і решка. Чудеса світу"
 12.10 "Хто зверху?"
 14.20 Х/ф "101 далматинець"
 16.30 М/ф "Шпигуни під прикриттям"
 18.40 Х/ф "Ілюзія обману"
 20.50 Х/ф "Ілюзія обману 2"
 23.35 Х/ф "Здохни"

Інтер
 6.05 "Орел і Решка. Зірки"
 7.00 Х/ф "Маленький Принц"
 9.00 "Готуємо разом. Домашня кухня"
 10.00 "Все для тебе"
 11.00 Х/ф "Іграшка"
 12.55 Х/ф "Снігова королева"
 14.30 Х/ф "Там, на невідомих доріжках"
 15.55, 3.55 Х/ф "Фініст - Ясний сокіл"
 17.30, 20.30 Т/с "Її чоловіки"
 20.00, 2.50 "Подорожці"
 22.35 "Шоу Наталі Корольової "Ягідка" Прем'єра"
 1.00 Х/ф "Ніч закритих дверей"
 3.30 М/ф

ТЕТ
 6.00 ТЕТ Мультиранок
 9.30 М/ф "Принцеса та жаба"
 11.05 М/ф "Супер Шістка"
 13.00, 1.00, 3.15 Одного разу під Полтавою
 17.30 М/ф "Історія іграшок"
 19.00 Х/ф "Обережно! Предки в хаті"
 21.00 Х/ф "Управління гнівом"
 23.00 Х/ф "Новорічний корпоратив"
 2.45, 3.45 Сімейка У

Україна
 7.30 Т/с "Коли повертається минуле"
 8.30 Зірковий шлях. Новий сезон
 10.25 Т/с "Ніколи не здавайся"
 14.25 Т/с "Плаття із маргариток"
 15.20 Т/с "Плаття з маргариток"
 20.00 Головна тема
 21.00 Шоу Маска -
 23.20 Концерт "Перше зимове шоу"
 1.20 Телемагазин
 1.50 Т/с "Дитячий охоронець"

К-1
 8.35 "Ух ти show"
 9.20 "Орел і Решка. Шопінг"
 10.20 Х/ф "Особливо небезпечна"
 12.10 Х/ф "Новий хлопець моєї мами"
 14.00 "Орел і Решка. Навколо світу"
 0.00 Х/ф "Весільний розгром"
 1.50 Т/с "Три сестри"
 2.50 "Нічне життя"

СТБ
 3.00 "Битва екстрасенсів"
 5.20 Х/ф "Чесна Куртизанка"
 7.45, 10.55 Т/с "Коханих не зрікайтесь"
 7.50 "Неймовірна правда про зірок"
 14.50 Т/с "3 чистого листа"
 19.00 "Україна має талант"
 22.00 "МастерШеф"
 6.00 "Хто проти блондинок?"
 8.00, 10.00 "Kids time"
 8.05 Х/ф "Гербі: Шалені перегони"
 10.05 "Орел і решка. Земляни"
 11.00 "Орел і решка. Чудеса світу"
 14.20 Х/ф "101 далматинець"
 16.30 М/ф "Шпигуни під прикриттям"
 18.40 Х/ф "Ілюзія обману"
 20.50 Х/ф "Ілюзія обману 2"
 23.35 Х/ф "Здохни"
 6.00 ТЕТ Мультиранок
 9.30 М/ф "Принцеса та жаба"
 11.05 М/ф "Супер Шістка"
 13.00, 1.00, 3.15 Одного разу під Полтавою
 17.30 М/ф "Історія іграшок"
 19.00 Х/ф "Обережно! Предки в хаті"
 21.00 Х/ф "Управління гнівом"
 23.00 Х/ф "Новорічний корпоратив"
 2.45, 3.45 Сімейка У
 4.25 Скарб нації
 4.40 Еврика!
 4.50 Факти
 5.15 Прихована небезпека
 7.10 Хто хоче стати мільйонером? Ігрове шоу
 8.10 Громадянська оборона
 9.10 Х/ф "Термінатор-4: Нехай приїде спаситель"
 11.30, 13.00 Х/ф "Термінатор-5: Генеза"
 12.45 Факти. День
 14.10 Т/с "Пес"
 18.45 Факти тижня
 20.55 Х/ф "Трансформери-4: Час вимирання"
 0.05 Х/ф "Полювання на злодіїв"
 2.55 Я зняв!
 5.20 Т/с "Мій коханий друг"
 9.50 "МастерШеф"
 13.45 "СуперМама"
 18.40 "Битва екстрасенсів"
 21.00 "Один за всіх"
 22.10 "Таємниці ДНК"

НЕДІЛЯ, 19 ГРУДНЯ

"I+I"
 7.00 "Життя відомих людей"
 8.00 "Сніданок. Вихідний"
 10.00 "Світ навиворіт"
 16.30, 17.30 "Мандруй Україною з Дмитром Комаровим"
 18.30 "СВІТСЬКЕ ЖИТТЯ. 2021 г."
 19.30, 4.50 "Тсн-тиждень"
 21.00 Бойовик "Я, робот"
 23.10 Комедія "Пригоди с миколая"
 0.50 Х/ф "Бездоня"

Новий
 6.00, 23.50 "Вар'яти"
 6.25, 8.40 "Kids time"
 6.30 М/ф "Шпигуни під прикриттям"
 8.45 Х/ф "11 друзів Оушена"
 11.05 Х/ф "12 друзів Оушена"
 13.45 Х/ф "13 друзів Оушена"
 16.10 Х/ф "8 подруг Оушена"
 18.40 Х/ф "Вартові Галактики"
 21.00 Х/ф "Вартові Галактики 2"
 2.50 "Зона ночі"

Інтер
 5.30 Х/ф "Три Гавкати"
 7.05 Х/ф "Іграшка"
 9.00 "Готуємо разом"
 10.00, 11.00, 12.00 "Інше життя"
 13.00 "Вещдок. Большое дело"
 17.30 Х/ф "Сім'янин"
 20.00 "Подорожці тижня"
 22.00 Х/ф "Ноель"
 23.55 Х/ф "Занурення"

ТЕТ
 6.00 ТЕТ Мультиранок
 10.30 М/ф "Братик ведмедик"
 12.15, 0.30, 3.20 Одного разу під Полтавою
 16.45 М/ф "Історія іграшок 2"
 18.30 М/ф "Історія іграшок 3"
 20.30 Х/ф "Підняти перископ"
 22.30 Х/ф "Брудні танці"
 2.45, 3.45 Сімейка У
 4.10 Панянка-селянка
 5.50 Корисні підказки

Україна
 6.50, 4.20 Реальна містика
 8.25 Т/с "Я беру твою сім'ю"
 17.00, 21.00 Т/с "Переказ не потрібний"
 19.00 Сьогодні. Підсумки з Олегом Панютою
 23.00, 2.00 Т/с "Білі троянди надії"
 1.30 Телемагазин
 3.10 Гучна справа

К-1
 6.30 "TOP SHOP"
 8.00 М/с "Кротик і Панда"
 8.45 "Ух ти show"
 9.00 "Орел і Решка. Шопінг"
 10.00 Х/ф "Бунтарка"
 12.00 Х/ф "Особливо небезпечна"
 13.50, 1.40 "Орел і Решка. Навколо світу"
 0.00 Х/ф "Експеримент "Офіс"
 2.35 Т/с "Три сестри"
 3.30 "Нічне життя"

СТБ
 5.20 Т/с "Мій коханий друг"
 9.50 "МастерШеф"
 13.45 "СуперМама"
 18.40 "Битва екстрасенсів"
 21.00 "Один за всіх"
 22.10 "Таємниці ДНК"

Тихий убивця – так називають гіпертонію. Більшість хворих навіть не підозрюють про проблему, оскільки гіпертонія часто не подає тривожних сигналів, її перебіг безсимптомний. Тому так важливо регулярно вимірювати кров'яний тиск.

ТИХИЙ УБИВЦЯ: ЯК ВЧАСНО РОЗПІЗНАТИ І ЛІКУВАТИ ГІПЕРТОНІЮ

Багато хто недооцінює загрозу від підвищення кров'яного тиску, проте гіпертонія – серйозний патологічний стан, який значно підвищує ризик розвитку захворювань серцево-судинної системи, головного мозку, нирок та інших органів. Тож не будьмо легковажними.

Що важливо знати про гіпертонію і симптоми підвищеного тиску, читайте далі.

вік (атеросклеротичне ураження судин).

СТАДІЇ ГІПЕРТОНІЧНОЇ ХВОРОБИ

Гіпертонія має три стадії розвитку.

Перший ступінь гіпертонічної хвороби – тиск легко нормалізувати

Початкова стадія гіпертонії характеризується періодичним підвищенням артеріального тиску, який досить легко нормалізувати. Значення тиску в середньому коливаються в межах:

Підвищений тиск і зменшення припливу крові можуть викликати:

біль у грудях, стенокардію; інфаркт (через блокування надходження крові до серця клітини серцевого м'яза відмирають від кисневого голодування); серцеву недостатність, коли серцевий м'яз не може повністю забезпечити важливі органи кров'ю і киснем; серцеву аритмію, яка може призвести до раптової смерті.

Гіпертонія може також викликати інсульт – розрив або закупорювання артерій, що

клінічні аналізи крові та сечі; біохімія крові з обов'язковим визначенням ліпідного спектра (холестерин і різні типи ліпопротеїнів), дослідження рівня іонів (калій, натрій, хлор) і глюкози; ЕКГ (при необхідності – холтеровське моніторування); УЗД черевної порожнини і нирок із наднирниками; офтальмоскопія; ЕхоКГ.

обмежите споживання алкоголю, киньте курити.

Також потрібно зменшити споживання насичених жирних кислот і продуктів, багатих на холестерин. Експерти радять включати в раціон більше продуктів, що знижують рівень холестерину, мають переваги для здоров'я серця: авокадо, горіхи, вівсянка, бобові, фрукти.

Правила харчування при гіпертонії

Включайте в меню продукти, багаті на кальцій (молочні знежирені продукти), калій, магній, мі-

ЩО ТАКЕ ГІПЕРТОНІЯ

Гіпертонічна хвороба, або есенціальна (первинна) артеріальна гіпертензія (АГ) – це одна з форм артеріальної гіпертензії, діагноз якої встановлюється в разі виключення симптоматичної (вторинної) гіпертензії.

По суті, АГ – це стійке підвищення значень систолічного артеріального тиску до 140 мм ртутного стовпчика і/або діастолічного – до 90 мм рт.ст. і більше.

На цю патологію страждає понад 20% дорослого населення світу.

СИМПТОМИ І ОЗНАКИ ГІПЕРТОНІЇ

Головним симптомом АГ є головний біль. Це відбувається через звуження, спазми судин головного мозку.

Також частими симптомами гіпертонії є шум у вухах, «літання мушок» і пелена перед очима, загальна слабкість, порушення сну, запаморочення, відчуття тяжкості в голові, сильне серцебиття.

Такі симптоми бувають на ранній стадії гіпертонічної хвороби і мають невротичний характер. На пізнішій стадії гіпертонії може виникнути серцева недостатність унаслідок постійної перевтоми серцевого м'яза через високий тиск.

Прогресування хворобливого процесу може призвести до зниження гостроти зору, ураження судин головного мозку, спазму судин, зниження чутливості кінцівок, паралічу, крововиливів, тромбозу.

ПРИЧИНИ ГІПЕРТОНІЇ

Причина виникнення гіпертонічної хвороби остаточно не встановлена. Існує кілька концепцій етіології цієї хвороби, кілька теорій: мозаїчна (передбачається поліетіологічність АГ), нейрогенна (АГ – хвороба регуляції), об'ємно-сольова (пов'язана з дисфункцією нирок), об'ємна (в основі – гіперактивація симпатоадреналової системи), мембранна (порушення вбудованих у мембрану ферментних систем).

Фактори, що призводять до виникнення АГ:

- спадкова схильність (має провідне значення);
- стрес і нервово-емоційне напруження;
- високий індекс маси тіла (ожиріння);
- надмірне споживання солі;
- куріння;
- низька фізична активність (гіподинамія);
- зловживання алкоголем;
- недостатній вміст у їжі магнію, кальцію, вітамінів і мікроелементів;

140 – 170 / 90 – 100. У хворих проявляються такі симптоми, як головний біль, безсоння. Часто люди не звертають уваги на підняття тиску, не надають цьому значення, а причину головного болю і безсоння шукають в іншому.

Другий ступінь – підвищений тиску стає регулярним

Тиск підвищується регулярно в межах 170 – 200 / 105 – 110. На цій стадії може виникнути гіпертонічний криз – стан, при якому артеріальний тиск підвищується на 30% порівняно з нормальним. Причиною такого стрибка може бути фізичне навантаження, стрес чи зміна погоди.

Третій ступінь – окрім регулярного підвищення тиску, вияжено змінюються судини.

Тиск підстрибує вище від значень 200 – 230 / 115 – 120.

НАСЛІДКИ ТА УСКЛАДНЕННЯ АГ

Наслідки неконтрольованої гіпертонії можуть бути серйозними для серця. Надмірний тиск призводить до втрати еластичності стінок артерій, зменшення припливу крові і кисню до серцевого м'яза.

постачають кров і кисень до головного мозку.

Крім того, гіпертонія може бути причиною ниркової недостатності.

ДІАГНОСТИКА ГІПЕРТОНІЇ

Більшість хворих на гіпертонію навіть не підозрюють про проблеми з тиском. Тому так важливо своєчасно виявити її.

Діагностика гіпертонії починається зі всебічного обстеження для виявлення причин хвороби.

З чого почати? Запишіться на консультацію до сімейного лікаря. Він надасть скерування до кардіолога.

Діагностувати АГ можна, вимірюючи тиск регулярно. Особливо це потрібно робити, якщо людина погано почувається при змінах погоди. Тоді необхідно звернутися до кардіолога, завести щоденник тиску і пульсу. Це допоможе лікарю визначити, чи є в пацієнта зміни тиску поза змінами погоди і як змінюється його тиск при змінах атмосферного тиску.

ОКРІМ МОНІТОРИНГУ ТИСКУ, ЛІКАР МОЖЕ СКЕРУВАТИ НА ДОДАТКОВІ АНАЛІЗИ:

тонії.

Для запобігання гіпертонічній хворобі та її вчасного лікування необхідні регулярні медичні огляди.

ЛІКУВАННЯ ГІПЕРТОНІЇ

Лікування АГ – це не лише контроль артеріального тиску, а й зміна способу життя, а також лікарська терапія.

Потрібен нормальний режим дня, з фізичними вправами. Фізичні навантаження повинні бути не надто інтенсивними, до 30 хвилин на день, але регулярними.

Лікарська терапія призначається відразу, якщо рівень підвищення артеріального тиску високий. Більшості пацієнтів необхідно вживати два і більше препаратів.

Лікування пацієнтів з артеріальною гіпертензією мусить бути постійним, бо його скасування знову призводить до підвищення артеріального тиску.

ПРОФІЛАКТИКА ПІДВИЩЕННЯ ТИСКУ

Зверніть увагу на харчування і зниження ваги. Зменште споживання солі до 5 г на добу,

кроелементи, вітаміни, харчові волокна (овочі, фрукти, зелень, хліб грубого помелу, висівки).

СПОЖИВАЙТЕ ЩОДНЯ:

- зернові продукти грубого помелу, харчові волокна – 7-8 порцій (порція – 100 г для всіх продуктів, крім насіння і горіхів, для яких порція – 35 г);
  - свіжі овочі та фрукти – 4-5 порцій;
  - молочні продукти, знежирені або з низьким вмістом жиру – 2-3 порції;
  - м'ясо, курку або рибу – до 2 порцій;
  - горіхи, насіння, бобові – до 4-5 порцій на тиждень.
- Обмежите вживання жирної їжі та солодощів.
- Чим вищий кров'яний тиск, тим важче серцю. Тому потрібно правильно розставити пріоритети у своєму житті: здорові артерії, кровоносні судини і серцевий м'яз – чи атеросклероз (затвердіння артерій від накопичення холестерину), який може спричинити серцевий напад, серцеву недостатність, ураження очей і нирок.

Гіпертонічна хвороба з часом прогресує. Тож не зволікайте з профілактикою і лікуванням!

ГОРОСКОП

ОВЕН

Тижень сприятливий для важливих, розрахованих на тривалу перспективу, рішень, розв'язання серйозної проблеми, яка останнім часом ускладнювала вам життя.

ТЕЛЕЦЬ

Для тих, кого наступного тижня чекає випробування, обставини можуть скластися найкращим чином. Але зважте на те, що принцип "усі побігли – і я побіг" не спрацює. Будьте індивідуалістами в доброму сенсі слова.

БЛИЗНЯТА

Бажано знайти час побути наодинці зі собою, в тиші і спокої. Не варто, порівнюючи себе з іншими, применшувати свої професійні та особисті досягнення.

РАК

Для успішного виконання важливих справ відмовтеся від поспіху, спробуйте дослухатися до себе і навколишнього світу. Щоб усе було вчасно і якісно, дійте плановірно.

ЛЕВ

Намагайтесь не зосереджуватися на життєвих дрібницях, не витрачати на них сил та емоцій і не хвилюватися через події, які не варті вашої уваги.

ДІВА

Енергію, яку відчуєте наступного тижня, необхідно витрачати економно, краще утриматися від надмірної активності, не використовувати її в конфліктних ситуаціях.

ТЕРЕЗИ

У цей період небажано брати на себе великий обсяг роботи: не розраховували своїх сил, можете швидко втомлюватися, відчувати напруження і невдоволення собою.

СКОРПІОН

Необхідно відмовитися від марнотратства і перейти до розумної економії: не відмовляючи собі в найнеобхіднішому, обмежувати свої надмірні забаганки.

СТРИЛЕЦЬ

Підходячи до важливих рішень, ретельно враховуйте всі фактори за і проти, прислухайтеся до порад близьких. Не поспішайте, щоб не допустити серйозної помилки.

КОЗОРИГ

Період, коли є велика ймовірність конфліктів, що можуть позбавити енергії, необхідної для роботи й особистого життя. Замість братися до серйозних професійних справ, ліпше зосередитися на домашніх.

ВОДОЛІЙ

Впоратися з усіма наміченими завданнями вам допоможе плановість їх виконання, підтримка оточення та оптимістичний погляд на світ.

РИБИ

Важливо стримувати ймовірні наступного тижня "напади трудоголізму", витрачати енергію економно, щоб надмірна активність не зашкодила здоров'ю.

АНЕКДОТИ

Основні симптоми нового штаму коронавірусу «Omicron» – втома та розбитість. Одним словом, ми навіть не помітимо, бо все буде як завжди.

Чоловіки! Допомогайте дружинам у прибиранні квартири – піднімайте ноги, коли жінка пилюсосить!

Петренкові наснилося, що він виграв у лотерею мільйон євро. Але навіть уві сні він примудрився пропити ті гроші ще до того, як прокинувся.

Якщо до назви продукту або страви додати слово "королівський", "по-царськи" або "імператорський", можна сміливо збільшити ціну на 50%, не поліпшуючи при цьому якість чи рецептуру.

Ізя казав, що головне – не подарунок, а увага. Тому на його дні народження Мона весь час дуже уважно на нього дивився.

Поліцейські новини. Людина, схожа на чиновника, у стані, схожому на сп'яніння, на автомобілі, схожому на «мерседес», здійснила дію, схожу на наїзд на об'єкти, схожі на людей. Подібні до людей об'єкти припинили існування, схоже на життя.

Яка передбачлива природа! За мільйони років до появи коронавірусу людські вуха еволюціонували так, що за них тепер зручно чіпляти маску.

Ти молода, поки в панчохи запихаєш свої ноги, а не цибулю.

– Вчора пив?
– Звісно. Я завжди вчора пив.

Одеса, на ринку.
Жінка – продавцеві:
– А чому у вас сир такий дорогий?
– Жіночко, це не сир дорогий! Це просто ви не дуже вдало вийшли заміж...

Новина: «Один чоловік після захворювання на коронавірус перестав п'яніти».
До цієї новини я не боявся коронавірусу.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA 65312378000026004246173001 у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 312378, код ЄДРПОУ 25439910.
Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1580 екз. Замовлення № 2227.

ІМБИР – КОРИСНИЙ ТА ШКІДЛИВИЙ

Дієтологи назвали потужний ефект від різдвяної спеції

Імбир є популярним цілий рік завдяки яскравому смаку. Корінь використовують у кулінарії – додають до соусів і маринадів. Також відомий його заспокійливий ефект.

Найімовірно популярний імбир у святковий сезон, оскільки є зіркою багатьох ласощів та напоїв, від імбирного печива до пряних імбирних пуншів. Це складник, який має запах і смак свята.

Свіжий імбир використовується в багатьох святкових стравах, оскільки він дає яскравий і гострий смак, добре поєднується з важкими стравами, які часто зустрічаються на святковому столі, кажуть дієтологи. А сушений імбир вдало поєднується зі спеціями для печива, які ми часто використовуємо разом (наприклад кориця, гвоздика, кардамон).

Що таке імбир: види, форми споживання

Імбир – це кореневище, підземна частина стебла. Для приготування їжі використовується і свіжий імбир (є в більшості продуктових магазинів), і сушений (можна знайти у відділі кулінарії, зі спеціями). Він також поширений у чайних сумішах або в кристалізованій формі для випікання мучних виробів.

Але хоч би яким способом ви його використовували і в якому вигляді споживали, імбир може давати досить цікаві, навіть дивовижні побічні ефекти.

Користь і побічні наслідки від споживання імбиру

Доведено, що імбир поліпшує моторику шлунка, тобто він може допомогти з переміщенням їжі травним трактом до товстого кишківника, щоб було менше газів і здуття.

В разі споживання у великих дозах імбир може викликати подразнення ротової порожнини і горла, може відчуватися поколювання, як буває й від ананаса.

Свіжий імбир часто описують як «гострий», що може сприйматися як дещо болючий, особливо для тих, хто не звик до його смаку.

ІМБИР ЗМЕНШУЄ ЗАПАЛЕННЯ

Він може бути корисним при болях у суглобах, артриті. Імбир містить активні сполуки гінгероли і шогаоли, які можуть допомогти зменшити запалення.

СПРИЯЄ ВТРАТИ ВАГИ У ТИХ, ХТО МАЄ ОЖИРІННЯ

Механізм до кінця не зрозумілий, але вважається, що імбир багатий на речовини, котрі діють як антиоксиданти і допомагають проти запалення (воно, як відомо, сприяє збільшенню ваги й ускладнює схуднення).

ДОБАВКИ ІМБИРУ МОЖУТЬ ВИКЛИКАТИ ШЛУНКОВО-КИШКОВИЙ РОЗЛАД

Хоч імбирні добавки вважаються відносно безпечними, високі дози можуть спричинити небажані симптоми – такі, як шлунково-кишковий дистрес (судоми в шлунку, здуття живота, газу). Активні сполуки, корисні для здоров'я, можуть викликати шлунково-кишковий розлад при споживанні їх у формі харчових добавок, а не у формі природної їжі.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовлені матеріали. • Передплатний індекс газети "Ужгород" для індивідуальних передплатників – 41807, для юридичних осіб – 01807.